

Justitiekommitténs betänkande 2018/19:JuU29

Vapenfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår sju tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om vapenfrågor. Förslagen rör i korthet följande frågor:

- Skärpta straff för vapenbrott.
- Skärpta straff för smuggling av vapen.
- En översyn av vapenlagstiftningen.
- Avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare.
- Tidsbegränsade vapenlicenser.
- En utökad vapengarderob.
- En översyn av reglerna för europeiskt skjutvapenpass m.m.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet finns 26 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) och 5 särskilda yttranden (S, SD, V, MP).

Behandlade förslag

Cirka 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Vapenbrott m.m.....	10
Vapensmuggling.....	15
Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden.....	18
Handläggningen av vapenlicensärenden m.m.	21
Översyn av vapenlagstiftningen m.m.	26
Tillstånd att inneha skjutvapen och ammunition	29
Utlåning av vapen.....	41
Förvaring av vapen och ammunition	42
Införande av vapen till Sverige m.m.....	44
Auktorisation av skyttesammanslutningar.....	46
Skrotning av vapen m.m.....	47
Handel med vapen.....	48
Rättshjälp i vapenlicensmål.....	50
Reservationer.....	52
1. Föraransvar vid vapenbrott, punkt 2 (L).....	52
2. Återfall vid vapenbrott, punkt 3 (L)	52
3. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden, punkt 5 (SD, C, KD).....	53
4. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (M, KD)	54
5. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (SD).....	54
6. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (C).....	55
7. Ett digitalt ansökningsförfarande m.m., punkt 7 (M, KD).....	55
8. Uppdaterade vapenlistor, punkt 8 (M).....	56
9. Översyn av vapenlagstiftningen, punkt 9 (S, V, MP).....	56
10. Översyn av EU-lagstiftningen om illegala vapen, punkt 10 (C).....	57
11. Vapenlagens ställning i förhållande till EU-lagstiftningen, punkt 11 (SD).....	57
12. Tidsbegränsade licenser, punkt 15 (S, V, MP)	58
13. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 16 (M).....	58
14. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 16 (SD).....	59
15. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 17 (SD, KD).....	60
16. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 17 (M).....	60
17. Beviljande och återkallelse av vapenlicenser, punkt 18 (KD)	61
18. EU:s vapendirektiv, punkt 19 (M, L).....	61
19. Utökad vapengarderob, punkt 20 (S, V, MP)	62
20. Låneintyg, punkt 22 (SD)	63
21. Förvaring av vapen, punkt 23 (M, SD, KD)	63
22. Förvaring av ammunition, punkt 24 (SD).....	64
23. Införande av vapen till Sverige m.m., punkt 25 (S, V, MP)	64
24. Auktorisation av skyttesammanslutningar, punkt 26 (SD)	65
25. Handel med vapen, punkt 28 (KD).....	65
26. Rättshjälp i vapenlicensmål, punkt 29 (KD).....	66
Särskilda yttranden	67
1. Straffet för vapenbrott, punkt 1 (S, V, MP).....	67
2. Straffet för vapenbrott, punkt 1 (SD).....	67

3. Vapensmuggling, punkt 4 (S, V, MP)	67
4. Vapensmuggling, punkt 4 (SD)	68
5. Licenskrav för ljuddämpare, punkt 13 (S, V, MP).....	68
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	69
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	69

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Straffet för vapenbrott

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen så snart som möjligt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär skärpta straff för vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1706 av Edward Riedl (M) och

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 32 och bifaller delvis motion

2018/19:136 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

2. Föraransvar vid vapenbrott

Riksdagen avslår motion

2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 13.

Reservation 1 (L)

3. Återfall vid vapenbrott

Riksdagen avslår motion

2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 12.

Reservation 2 (L)

4. Vapensmuggling

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om skärpta straff för smuggling av vapen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 14 och

2018/19:2861 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 12 och

bifaller delvis motion

2018/19:133 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9.

5. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 82,

2018/19:2453 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 2 och 3.

Reservation 3 (SD, C, KD)

6. Handläggningstider i vapenlicensärenden

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del,
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10.

Reservation 4 (M, KD)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

7. Ett digitalt ansökningsförfarande m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:686 av Johan Andersson m.fl. (S) och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 7 (M, KD)

8. Uppdaterade vapenlistor

Riksdagen avslår motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 11.

Reservation 8 (M)

9. Översyn av vapenlagstiftningen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 1 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 11.

Reservation 9 (S, V, MP)

10. Översyn av EU-lagstiftningen om illegala vapen

Riksdagen avslår motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del.

Reservation 10 (C)

11. Vapenlagens ställning i förhållande till EU-lagstiftningen

Riksdagen avslår motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 11 (SD)

12. Tillfälliga licenser för enhandsvapen

Riksdagen avslår motion

2018/19:112 av Magnus Persson (SD).

13. Licenskrav för ljuddämpare

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1724 av Sten Bergheden (M),
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 17 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 17.

14. Licenskrav för mynningsladdare och stiftantändare

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1876 av Sten Bergheden (M) och
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 12 och 18.

15. Tidsbegränsade licenser

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om tidsbegränsade licenser och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 15 och
bifaller delvis motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 3,
2018/19:2769 av Sten Bergheden (M) och
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 12 (S, V, MP)

16. Synnerliga skäl i vapenlagen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 och
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 19.

Reservation 13 (M)

Reservation 14 (SD)

17. Licenshantering vid vapenbyte

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2403 av Eskil Erlandsson och Sofia Nilsson (båda C),
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 16 och
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 15 (SD, KD)

Reservation 16 (M)

18. Beviljande och återkallelse av vapenlicenser

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 19 och
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 10 och 16.

Reservation 17 (KD)

19. EU:s vapendirektiv

Riksdagen avslår motion

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 15, 16
och 18.

*Reservation 18 (M, L)***20. Utökad vapengarderob**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en utökad vapengarderob och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1350 av Åsa Coenraads m.fl. (M),

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 18 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 14 och
bifaller delvis motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 8 och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 19 (S, V, MP)

21. Utlåning av vapen

Riksdagen avslår motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 15.

22. Låneintyg

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 14.

Reservation 20 (SD)

23. Förvaring av vapen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 7,

2018/19:1001 av Edward Riedl (M),

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 7 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 21 (M, SD, KD)

24. Förvaring av ammunition

Riksdagen avslår motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 22 (SD)

25. Införande av vapen till Sverige m.m.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av reglerna för europeiskt skjutvapenpass och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 17 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 23 (S, V, MP)

26. Auktorisation av skyttesammanslutningar

Riksdagen avslår motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 6.

*Reservation 24 (SD)***27. Skrotning av vapen m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:256 av Kjell-Arne Ottosson (KD) och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 13.

28. Handel med vapen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1156 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S) och

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 21.

*Reservation 25 (KD)***29. Rättshjälp i vapenlicensmål**

Riksdagen avslår motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 20.

Reservation 26 (KD)

Stockholm den 11 juni 2019

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Juno Blom (L), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Gustaf Lantz (S), Sten Bergheden (M), Jonny Cato Hansson (C), Jessica Thunander (V) och Jennie Åfeldt (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 70 motionsyrkanden om vapenfrågor från allmänna motionstiden 2018/19. Motionsyrkandena handlar bl.a. om vapenbrott, vapensmuggling, vapenlicenser och andra frågor som rör vapen. Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Vapenbrott m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen så snart som möjligt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär skärpta straff för vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om föraransvar och om återfall som straffskärpningsgrund vid vapenbrott.

Jämför reservation 1 (L) och 2 (L) samt särskilt yttrande 1 (S, V, MP) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 32 efterfrågar motionärerna skärpta straff för vapenbrott för att bättre kunna bekämpa kriminella gäng och grov organiserad brottslighet. Även i motion 2018/19:1706 av Edward Riedl (M) begärs en översyn av möjligheterna att ytterligare skärpa straffen för vapenbrott.

I kommittémotion 2018/19:136 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 begärs att maximistraffet för ringa vapenbrott ska höjas från sex månaders fängelse till nio månaders fängelse. Vidare ska maximistraffet för grovt vapenbrott höjas från fängelse i högst fem år till fängelse i högst sex år och för synnerligen grovt vapenbrott från fängelse i högst sex år till fängelse i högst åtta år.

I kommittémotion 2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 13 anför motionärerna att det bör övervägas att införa ett föraransvar motsvarande det som gäller för fordonets skick m.m. även när det gäller t.ex. vapen som förvaras i en bil.

I kommittémotion 2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om en straffskärpningsregel för innehav av vapen, explosiva varor eller krigsmateriel när en person tidigare är dömd för brott.

Bakgrund och tidigare behandling

Skärpta straff för vapenbrott m.m.

Straffen för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor skärptes nyligen (prop. 2017/18:26, bet. 2017/18:JuU8, rskr. 2017/18:65). Sedan den 1 januari 2018 föreskrivs följande i 9 kap. 1 § vapenlagen (1996:67):

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för *vapenbrott* till fängelse i högst tre år.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Bestämmelser om grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott finns i 1 a §, som stadgar följande:

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för *grovt vapenbrott* till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,
2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller
4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

Explosiva varor, t.ex. handgranater, regleras i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förkortad LBE. Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor ska enligt 16 § LBE ha tillstånd till det. Bestämmelser om brott mot tillståndsplikten finns i 29 och 29 a §§ LBE. Vapenlagen och LBE har numera enhetliga straffskalor för de grova brotten.

I samband med den senaste skärpningen av straffen för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor framhöll regeringen att synen på våldsbrott och andra avsiktliga angrepp på enskildas fysiska integritet hade skärpts de senaste åren (prop. 2017/18:26 s. 10 f.). Även om vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor inte är konstruerade på ett sådant sätt att det för straffansvar förutsätts att någon skadas, är syftet med kriminaliseringen likväl att förebygga den skada skjutvapen eller explosiva varor kan orsaka. Tillgång till skjutvapen och explosiva varor utgör också många gånger en förutsättning för att grova våldsbrott ska komma till stånd, och en uppkommen våldssituation riskerar att få betydligt svårare följder om skjutvapen eller explosiva varor förekommer. Den ökade användningen av skjutvapen och explosiva varor medför inte minst ökade risker för skador även på personer som inte är involverade i de kriminella konflikter där våldet förekommer. Den skärpta synen på allvarliga våldsbrott var alltså enligt regeringen ett skäl att även se strängare på allvarliga vapenbrott och allvarliga brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. Många skjutningar uppstår mer eller mindre spontant och med en kort reaktionstid mellan upplevd kränkning och genomförd skjutning. En straffskärpning skulle därmed kunna få en viss brottsförebyggande effekt genom att kriminella personers omedelbara tillgång till skjutvapen minskar.

Samtidigt konstaterade regeringen att straffstadgandena i såväl LBE som vapenlagen omfattar många olika slags gärningar. Det som först och främst motiverade en skärpt syn var de grova och synnerligen grova brotten, som t.ex. kan bestå i innehav av skjutvapen på offentliga platser. Mindre allvarliga överträdelser motiverade enligt regeringen inte samma skärpta syn.

Mot denna bakgrund föreslog regeringen att straffmaximum för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor av normalgraden skulle ändras från fängelse i två år till fängelse i tre år. För de grova brotten ändrades straffskalorna från fängelse i lägst ett och högst fyra år till fängelse i lägst två och högst fem år, och för de synnerligen grova brotten höjdes straffminimum från fängelse i tre år till fängelse i fyra år.

Regeringen noterade att en höjning av straffminimum för de grova brotten till två år var en markant höjning och skulle innebära att straffminimum för dessa brott skulle bli högre än för t.ex. grov misshandel och grovt vållande till annans död. Det skulle innebära en betydande uppvärdering av den presumerade fara som ligger i ett grovt vapenbrott eller ett grovt brott mot tillståndsplikten i LBE. Den presumtiva skadeverkan av redan ett enstaka skjutvapen eller en handgranat är dock mycket stor och kan omfatta en stor krets av personer. Tillgången till illegala vapen och explosiva varor har också stor betydelse för att många av de allvarligaste våldsbrotten ska kunna komma till stånd. I kriminella miljöer innebär redan förekomsten av skjutvapen och explosiva varor – oavsett om de kommer till direkt användning eller inte – att ett våldskapital som skapar otrygghet hos allmänheten byggs upp. Det gäller inte minst i redan utsatta områden. Regeringen ansåg därför att redan innehav av t.ex. ett skjutvapen på allmän plats hade ett klart högre straffvärde än vad dåvarande straffskala gav uttryck för och att en höjning av straffminimum för de grova brotten till två års fängelse var motiverad.

Den skärpta synen på vapenbrott och brott mot tillståndsplikten i LBE borde enligt regeringen inte bara få genomslag i straffskalan för de grova brotten utan även för de synnerligen grova brotten. Straffminimum för de synnerligen grova brotten borde höjas i motsvarande mån, dvs. med ett år, till fängelse i lägst fyra år.

En justering av straffminimum för de grova brotten borde enligt regeringen komma att påverka straffvärdesbedömningen även för brott av normalgraden. Regeringen ansåg dock inte att det fanns några egentliga skäl att justera straffminimum för dessa brott och därmed ytterligare skärpa straffen för de gärningar som ligger i den nedersta delen av de straffskalorna.

När det gällde de högsta straffen konstaterade regeringen bl.a. att maximumstraffet för de grövsta brotten relativt nyligen hade höjts i och med införandet av särskilda straffskalor för de synnerligen grova brotten (prop. 2013/14:226). Dessa straffskalor är dessutom reserverade för de allra grövsta brotten och används sällan. Regeringen ansåg mot den bakgrunden att det inte hade framkommit tillräckliga skäl för att höja straffmaximum även för de synnerligen grova brotten.

Slutligen konstaterade regeringen även att en höjning av straffminimum för de grova brotten till fängelse i minst två år bl.a. skulle få den konsekvensen att det föreligger en presumtion för häktning av den som på sannolika skäl är misstänkt för ett sådant brott (24 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken).

Utskottet var positivt till förslaget om skärpta straff för brott mot vapenlagen och tillståndsplikten för explosiva varor och ställde sig bakom regeringens lagförslag (bet. 2017/18:JuU8).

Samtidigt såg utskottet det som problematiskt att förslaget inte omfattade en höjning av maximumstraffet för de synnerligen grova brotten. Att minimi-straffet för brotten höjs från tre år till fyra år medförde enligt utskottet att den föreslagna straffskalan riskerar att bli för snäv. Utskottet föreslog därför att riksdagen skulle tillkänna för regeringen att den så snart som möjligt ska återkomma med ett förslag om att höja maximistraffen för de synnerligen grova brotten. Enligt utskottet borde regeringen också överväga utformningen av kvalifikationsgrunderna i 9 kap. 1 a § vapenlagen i syfte att fler gärningar ska omfattas av dessa. Utskottet föreslog därför att riksdagen skulle ge regeringen till känna att den ska återkomma till riksdagen med ett förslag om att fler vapenbrott ska anses som grova. Som en följd av detta borde även kvalifikationsgrunderna för synnerligen grovt vapenbrott ses över. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:65).

När utskottet våren 2018 behandlade motioner om skärpta straff för vapenbrott konstaterade utskottet att straffbestämmelserna för vapenbrott skärpts såväl 2014 som 2018. Vidare konstaterade utskottet att riksdagen i samband med behandlingen av de senaste straffskärpningarna tillkännagett att regeringen ska återkomma till riksdagen med dels ett förslag om att även straffmaximum för bl.a. de synnerligen grova vapenbrotten ska höjas, dels ett förslag om att fler vapenbrott än i dag ska anses som grova. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att det, även om utskottet vidhöll de uppfattningar som uttrycktes i samband med de tidigare tillkännagivandena, inte fanns skäl att föreslå riksdagen att göra något nytt tillkännagivande om att skärpa straffen för vapenbrott. De aktuella motionerna avstyrktes (bet. 2017/18:JuU13 s. 83 f.).

När det gäller frågan om föraransvar krävs det enligt uttalanden i rättspraxis i princip att en person har ett skjutvapen i sin besittning för att han eller hon ska anses inneha vapnet (se NJA 1999 s. 480, jfr även RH 2007:84). Detta innebär inte ett krav på att personen ska ta omedelbar befattning med vapnet utan det är tillräckligt om han eller hon har omedelbar kontroll eller rådighet över det.

Som framgår av straffbestämmelsen om grovt vapenbrott i 9 kap. 1 a § vapenlagen ska det också vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt beaktas om vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats.

När utskottet våren 2018 behandlade ett motionsyrkande om föraransvar motsvarande det nu aktuella var utskottet inte berett att ställa sig bakom yrkandet och avstyrkte detta (bet. 2017/18:JuU13 s. 83 f.).

Motionsyrkanden om en särskild straffskärpningsgrund vid återfall i brott behandlades senast av utskottet i samband med behandlingen av motioner om straffrättsliga frågor i april 2019 (bet. 2018/19:JuU11 s. 132 f.). För en utförlig bakgrundsredovisning hänvisas till det betänkandet. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena, bl.a. med hänvisning till att det inom Regeringskansliet pågår ett arbete med anledning av riksdagens tidigare tillkännagivande om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JuU14 s. 62 f., rskr. 2014/15:138).

Pågående arbete

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). Uppdragets första del redovisades i januari 2018 genom promemorian Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1). I juni 2018 redovisades ytterligare delar av uppdraget genom promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

Den 20 april 2018 utökades uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område med ett antal ytterligare frågor som bl.a. rör användning och innehav av illegala vapen och explosiva varor. Enligt tilläggsuppdraget ska utredaren bl.a. analysera om det finns skäl att höja maximistrafte för synnerligen grovt vapenbrott och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och i så fall hur mycket. Utredaren ska även analysera om det finns skäl att ändra kvalifikationsgrunderna, dvs. vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt eller synnerligen grovt, i vapenlagen och LBE och i så fall på vilket sätt. Utgångspunkten ska vara att fler gärningar ska bedömas som grova och synnerligen grova. I uppdraget hänvisas bl.a. till riksdagens ovan nämnda tillkännagivanden. Uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019.

Utskottets ställningstagande

Straffbestämmelserna för vapenbrott skärptes i september 2014 och har, som redovisats ovan, därefter skärpts ytterligare den 1 januari 2018. Riksdagen tillkännagav i samband med behandlingen av de senaste straffskärpningarna att regeringen ska återkomma till riksdagen med dels ett förslag om att straffmaximum för bl.a. de synnerligen grova vapenbrotten ska höjas, dels ett förslag om att fler vapenbrott än i dag ska anses som grova.

Sverige har allvarliga problem med brott kopplade till kriminella uppgörelser. Det våld som används har ökat i både omfattning och grovhet, inte minst genom en ökad användning av skjutvapen. För att kriminella gäng och grov organiserad brottslighet ska kunna bekämpas effektivt bör straffet för vapenbrott skärpas ytterligare. Utskottet ser därför positivt på att en utredare, i enlighet med riksdagens tillkännagivanden, har fått i uppdrag att analysera om det finns skäl att dels höja maximistrafte för synnerligen grovt vapenbrott, dels ändra kvalifikationsgrunderna i vapenlagen. Det är dock angeläget att

detta arbete bedrivs skyndsamt och att regeringen så snart som möjligt därefter återkommer till riksdagen med ett lagförslag som innebär skärpta straff för vapenbrott. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2018/19:1706 (M) och 2018/19:2819 (M, C, KD, L) yrkande 32 samt tillstyrker delvis motion 2018/19:136 (SD) yrkande 2.

I likhet med sitt tidigare ställningstagande är utskottet inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2018/19:2589 (L) yrkande 13 om att införa ett särskilt föraransvar för vapen som påträffas i bilar. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet, som konstaterar att generella bestämmelser om straffmätning finns i 29 kap. brottsbalken, är inte heller berett att ställa sig bakom förslaget om att införa en särskild straffskärpningsregel för återfall vid vapenbrott. Därmed avstyrks även motion 2018/19:2589 (L) yrkande 12.

Vapensmuggling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om skärpta straff för smuggling av vapen och tillkännager detta för regeringen. Jämför särskilt yttrande 3 (S, V, MP) och 4 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:133 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 begärs skärpta straff för vapensmuggling. Enligt motionärerna bör vapensmugglingslagen skärpas på samma sätt som vapenlagen bl.a. för att ge större möjligheter till häktning och användande av hemliga tvångsmedel.

Även i kommittémotion 2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 14 begärs skärpta straff för vapensmuggling. Det bör bl.a. övervägas dels om det ska införas en bestämmelse om synnerligen grovt smugglingsbrott, dels om smuggling av vapen ska brytas ut till en särskild brottsbestämmelse, på samma sätt som skett med narkotikasmuggling.

Förslag om att bryta ut vapensmuggling till en egen brottsrubricering förs även fram i kommittémotion 2018/19:2861 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 12.

Bakgrund

Gällande rätt

Enligt 3 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling döms den som t.ex. för in en vara i landet som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot införsel för smuggling till böter eller fängelse i högst två år. För smuggling döms också bl.a. den som uppsåtligen för ut en vara från landet i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot utförsel. Är brottet ringa är straffet penningböter (4 §).

Om brottet är att anse som grovt döms för grov smuggling till fängelse, lägst sex månader och högst sex år (5 §). Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, om gärningen med hänsyn till omständigheterna kring införseln, utförseln eller förfogandet varit av särskilt farlig art eller om gärningen på något annat sätt inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

Om gärningen gäller narkotika döms för narkotikasmuggling till fängelse i högst tre år (6 §). Är brottet ringa döms för ringa narkotikasmuggling till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt döms för grov narkotikasmuggling till fängelse i lägst två och högst sju år. Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms för synnerligen grov narkotikasmuggling till fängelse i lägst sex och högst tio år.

Tidigare behandling

I samband med att utskottet våren 2017 behandlade motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2016/17 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att se över smugglingslagstiftningen så att den skärpta synen på vapenbrott får genomslag även vad gäller vapensmuggling (bet. 2016/17:JuU18 s. 66 f.). Utskottet anförde bl.a. att det den 1 september 2014 infördes en ny bestämmelse i vapenlagen om synnerligen grovt vapenbrott. Straffet för brottet var då fängelse i lägst tre och högst sex år. Straffskärpningarna som gjordes för vapenbrott och införandet av ett synnerligen grovt vapenbrott innebar, anförde utskottet, inte någon skillnad när det gäller Tullverkets arbete på vapenområdet eftersom det inte finns motsvarande bestämmelser i smugglingslagstiftningen, till skillnad från hur det exempelvis förhåller sig på narkotikaområdet. Utskottet ansåg att de skärpningar av vapenbrottet som skett borde medföra motsvarande ändringar i smugglingslagstiftningen. Utskottet föreslog därför att riksdagen skulle ställa sig bakom det utskottet anfört om att se över smugglingslagstiftningen. Riksdagen följde förslaget (rskr. 2016/17:223).

I regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 anförde regeringen (s. 52) att den avsåg att inom kort ge en utredare i uppdrag att utreda frågan.

Regeringen anförde vidare i samband med vissa konkurrensfrågor i den ovan nämnda propositionen 2017/18:26 Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de grova brotten att man avsåg att återkomma till frågan om smugglingsbrottets straffskalor i ett annat sammanhang (s. 21). Som framgått höjdes straffen för såväl grova som synnerligen grova vapenbrott i enlighet med vad som föreslogs i propositionen.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson anförde den 21 mars 2018 följande i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2017/18:1026):

Anders Hansson har frågat om jag ämnar vidta någon konkret åtgärd i syfte att höja minimipåföljden för vapensmuggling och därigenom ge Tullverkets personal bättre förutsättningar att förhindra att illegala vapen

förs in i landet. Anledningen till att illegala vapen förekommer i samhället är i de allra flesta fall att de har smugglats in i landet. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om skillnaderna i straffskalorna mellan å ena sidan smugglingslagen och å andra sidan vapenlagen är befogade. Det är viktigt att Tullverket har de befogenheter som krävs för att de på ett effektivt sätt ska kunna hindra att illegala vapen kommer in i Sverige. Jag delar Anders Hanssons uppfattning att detta är problematiskt och har för avsikt att utreda frågan.

När utskottet våren 2018 behandlade motionsyrkanden om vapensmuggling liknande de nu aktuella konstaterade utskottet att riksdagen året innan gjort ett tillkännagivande om att se över smugglingslagstiftningen så att den skärpta synen på vapenbrott får genomslag även vad gäller vapensmuggling, på samma sätt som är fallet för narkotikasmuggling. Mot bakgrund av att tillkännagivandet bereddes inom Regeringskansliet fann utskottet inte anledning att åter föreslå något tillkännagivande om en översyn av smugglingslagstiftningen. De aktuella motionerna avstyrktes (bet. 2017/18:JuU13 s. 92).

Pågående arbete

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). Uppdragets första del redovisades i januari 2018 genom promemorian Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1). I juni 2018 redovisades ytterligare delar av uppdraget genom promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

Den 20 april 2018 utökades uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område med ett antal ytterligare frågor som bl.a. rör användning och innehav av illegala vapen och explosiva varor. Enligt tilläggsuppdraget ska utredaren bl.a. göra en översyn av straffskalorna för smuggling och grov smuggling av vapen och explosiva varor. Utredaren ska i samband med detta överväga om en separat reglering av smuggling av vapen och explosiva varor bör införas samt i detta sammanhang även överväga ett synnerligen grovt brott. I uppdraget hänvisas bl.a. till riksdagens ovan nämnda tillkännagivande. Uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har uppmärksammat är det ett växande problem att den organiserade brottslighetens tillgång till tung beväpning har ökat, samtidigt som våldsanvändningen har blivit grövre. Våldet från kriminella aktörer ökar således i både omfattning och grovhet. Den ökande våldsanvändningen påverkar särskilt situationen för de boende i vissa utsatta områden och stadsdelar. Vapensmuggling och olaglig vapenhandel är också en av den organiserade brottslighetens viktigaste inkomstkällor.

Som framgår ovan beslutade också riksdagen våren 2017, på förslag av utskottet, ett tillkännagivande om att se över smugglingslagstiftningen så att

den skärpta synen på vapenbrott får genomslag även vad gäller vapen-smuggling, på samma sätt som är fallet för narkotikasmuggling.

Utskottet noterar att en utredare har fått i uppdrag att, med hänvisning till ovan nämnda tillkännagivande, se över straffskalorna för smuggling och grov smuggling av vapen. Utredaren ska enligt uppdraget även överväga om en separat reglering av smuggling av vapen bör införas och i detta sammanhang också överväga ett synnerligen grovt brott. Uppdraget ska redovisas i juni 2019.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att de skärpningar av vapenbrottet som skett bör medföra motsvarande ändringar i smugglingslagstiftningen. Det innebär bl.a. att en ny bestämmelse om synnerligen grovt smugglingsbrott bör införas. Vidare bör det bl.a. vid bedömningen av om ett smugglingsbrott är synnerligen grovt, i likhet med vad som gäller vid narkotikasmuggling, särskilt beaktas om gärningen har ingått som ett led i en verksamhet som utövats i organiserad form i syfte att i stor omfattning bedriva handel med produkter som innebär särskild fara (t.ex. vapen), eller om gärningen på något annat sätt har varit av synnerligen farlig art. I samband med detta bör det också övervägas om smuggling av vapen ska brytas ut till en särskild brottsbestämmelse, på samma sätt som skett med narkotikasmuggling. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed motionerna 2018/19:2589 (L) yrkande 14 och 2018/19:2861 (C) yrkande 12 samt tillstyrker delvis motion 2018/19:133 (SD) yrkande 9.

Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att överföra prövningen av vapenlicensfrågor till en ny tillståndsmyndighet.

Jämför reservation 3 (SD, C, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågas en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensfrågor. Enligt motionärerna bör tillståndsverksamheten flyttas från Polismyndigheten till en helt ny jakt- och viltmyndighet. Liknande yrkanden framställs i kommittémotionerna 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 82 och 2018/19:2453 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 samt i motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 2.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 3 påtalas att den myndighet som har ansvar för vapenlicenser måste kunna rekrytera kunnig personal som hanterar lagstiftning och handläggning.

Bakgrund

Polismyndigheten

Enligt 2 kap. 2 § vapenlagen (1996:67) är det Polismyndigheten som prövar frågor om tillstånd enligt lagen. Detta omfattar bl.a. frågor om tillstånd för att inneha skjutvapen eller ammunition.

En ny viltmyndighet

Jaktlagsutredningen lämnade 2013 i delbetänkandet Viltmyndigheten – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71) ett förslag om inrättandet av en ny sammanhållen myndighet för jakt och viltförvaltning – Viltmyndigheten. I förslaget nämns dock inget om att flytta över handläggningen av vapenlicensärenden till den nya myndigheten.

Miljö- och jordbruksutskottet föreslog, i samband med att regeringen beslutade att avsluta Jaktlagsutredningens uppdrag i förtid, ett tillkännagivande om att det, i likhet med förslaget från utredningen, borde inrättas en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning (bet. 2014/15:MJU9 s. 15). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:154).

I regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen, som överlämnades till riksdagen den 17 mars 2016, bemötte regeringen tillkännagivandet (s. 154). Regeringen angav att Jaktlagsutredningens delbetänkande hade remitterats och att bedömningen var att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet krävde ytterligare utredning. Regeringen anförde även att frågorna analyserades och att ärendet bereddes vidare.

Miljö- och jordbruksutskottet ansåg våren 2016 att regeringen borde lägga kraft på att snarast genomföra bl.a. det tillkännagivande som riksdagen hade beslutat i fråga om att skapa en ny myndighet för jakt och viltförvaltning. Utskottet ville se dessa angelägna frågor utredda senast under 2016 och föreslog att riksdagen skulle tillkännage detta för regeringen (bet. 2015/16:MJU19 s. 14). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:227).

Frågan bereds dock fortfarande, och i ett svar på en skriftlig fråga anförde statsrådet Jennie Nilsson den 6 februari 2019 följande (fr. 2018/19:41):

Jaktlagsutredningen lämnade ett delbetänkande Viltmyndighet – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71). Betänkandet har remitterats och regeringens bedömning är att vissa frågor kräver ytterligare utredning. Utestående frågor måste analyseras betydligt djupare än vad utredningen har gjort och betänkandets förslag avseende finansieringen är inte tillfredsställande. Bildande av nya myndigheter kostar pengar och det måste finnas ett tydligt mervärde. Därför måste vi noggrant överväga och utreda olika alternativ.

Frågan är komplex och har många aspekter som måste beaktas och tas hänsyn till. En väl utformad myndighetsstruktur är en förutsättning för en effektiv och hållbar viltförvaltning.

Regeringen agerar för att långsiktigt bygga upp förtroendefulla samarbeten med berörda aktörer i syfte att förbättra förutsättningarna för en

effektiv och hållbar viltförvaltning. Viltförvaltningen utvecklas ständigt och Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning har mottagits positivt och regeringen följer hur det arbetet fungerar. Det är viktigt att de åtgärder vi gör stärker jaktens viltvårdande uppdrag.

Samma svar lämnades av statsrådet den 17 april 2019 (fr. 2018/19:498).

I regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 vidhåller regeringen bedömningen att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet kräver ytterligare utredning (s. 243). Regeringen bedömer att hanteringen av frågan om en ny viltmyndighet ska avvakta dels en pågående översyn av Viltvårdsfondens användning, dels Naturvårdsverkets genomförande av strategin för svensk viltförvaltning. Det framgår också att regeringen i budgetpropositionerna för 2017 och 2018 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.5.6 och prop. 2017/18:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.5.3) bekräftade att strategin har rätt inriktning och att Naturvårdsverket ska bedriva sitt viltförvaltningsarbete utifrån den. Ärendet bereds vidare.

Tidigare utskottsbehandling

I samband med behandlingen av motioner om polisfrågor uttalade justitieutskottet våren 2015 att man inte var berett att ställa sig bakom förslag i motioner om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny viltmyndighet (bet. 2014/15:JuU16 s. 62).

Justitieutskottet behandlade även våren 2017 flera motionsyrkanden liknande de nu aktuella om att överföra prövningen av vapenlicensfrågor till en ny viltmyndighet. Utskottet vidhöll därvid sin tidigare uppfattning och avstyrkte motionerna (bet. 2016/17:JuU18 s. 79).

Därefter har utskottet våren 2018 behandlat liknande motionsyrkanden förenklat och således avstyrkt dessa (bet. 2017/18:JuU13).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att inte ställa sig bakom förslagen om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny tillståndsmyndighet och avstyrker därför motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 1, 2018/19:2425 (C) yrkande 82, 2018/19:2453 (KD) yrkande 5 och 2018/19:2772 (M) yrkande 2.

Utskottet ser inte heller något skäl att ställa sig bakom det tillkännagivande som efterfrågas i motion 2018/19:2772 (M) yrkande 3 om rekrytering av kunnig personal. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Handläggningen av vapenlicensärenden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. handläggningstider i ärenden om vapenlicens och ett digitalt ansökningsförfarande.

Jämför reservation 4 (M, KD), 5 (SD), 6 (C), 7 (M, KD) och 8 (M).

Motionerna

I flera motioner anförs att handläggningstiderna för vapenlicensärenden är för långa och att åtgärder bör vidtas för att förkorta dessa. I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 anförs motionärerna att man bör arbeta för att korta ned handläggningstiden och införa en tidsgräns på tre veckor för en korrekt ifylld ansökan. Detta bör vara möjligt om Polismyndigheten avlastas. I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del vill motionärerna se över tillståndsgivningen av vapen så att det blir en snabbare process än i dag. Även i motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 efterfrågas kortare handläggningstider vid ansökan om vapenlicens. Enligt motionärerna är en rimlig målsättning att handläggningstiderna vid en komplett ansökan inte överstiger en månad. I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10 anförs att handläggningen av vapenärenden behöver snabbas upp och servicegarantier införs för att säkerställa en effektiv och rättssäker myndighetsutövning.

I motion 2018/19:686 av Johan Andersson m.fl. (S) anförs att man bör överväga att utreda hur man tillgodogör sig den digitala tekniken och underlättar hanteringen av vapenlicenser. I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 5 anförs att ett alternativt digitalt ansökningsförfarande bör införas som innebär en minskning av felaktigt ifyllda ansökningshandlingar.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 11 efterfrågas även en översyn av hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor.

Bakgrund

Gällande rätt

Av 2 kap. 6 § vapenförordningen (1996:70) följer att ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgift om sökandens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist eller säte samt om vapnets typ, fabrikat, modell och kaliber. En ansökan från en sammanslutning för jakt- eller målskytte ska också innehålla uppgift om den plats där vapnet ska förvaras, förvaringsutrymmets beskaffenhet och vem som

är ansvarig för förvaringen samt till vilken auktoriserad sammanslutning som sammanslutningen är ansluten. Avser ansökan ett visst bestämt vapen ska dessutom överlåtarens eller upplåtarens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist och vapnets tillverkningsnummer anges i ansökan. Avser ansökan ett vapen som saknar uppgift om tillverkningsnummer ska annan uppgift som tillåter identifiering anges. Vid förvärv av vapen från någon annan än en vapenhandlare, ska överlåtarens tillståndsbevis för vapnet bifogas, om beviset finns i behåll. I ansökan ska det antal och slag av skjutvapen som sökanden redan innehar anges. Ansökan ska också innehålla uppgift om ändamålet med innehavet och vilka omständigheter som sökanden åberopar till stöd för sin ansökan. Ansökan lämnas in till Polismyndigheten.

Tidigare utskottsbehandling m.m.

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om handläggningen av vapenlicensärenden.

I samband med behandlingen av motioner om polisfrågor våren 2015 föreslog utskottet ett tillkännagivande om att se över regelverket för vapenlicenser för att underlätta för jägare. Utskottet anförde att det var viktigt att vapenlicensärenden handlades effektivt och rättssäkert och utan alltför långa handläggningstider. Utskottet såg positivt på åtgärder som då vidtagits för att komma till rätta med problematiken men ansåg samtidigt att dessa inte var tillräckliga (bet. 2014/15:JuU16 s. 62). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:152).

Vid behandlingen av motioner om polisfrågor våren 2016 föreslog utskottet ett tillkännagivande om kortare handläggningstider i ärenden om vapenlicenser. Utskottet fann anledning att på nytt peka på vikten av att handläggningstiderna förkortas och att regeringen vidtar åtgärder som leder till konkreta resultat. Utskottet konstaterade vidare att de samlade regelverken tillämpades på olika sätt i landet när det gäller tillståndsgivning och att detta inte var acceptabelt. Utskottet ansåg därför att regeringen skulle se till att tillståndsprövningen utförs på ett likartat sätt i hela landet. Vidare skulle enligt utskottets mening ett digitalt ansökningsförfarande kunna innebära en minskning av antalet felaktigt ifyllda ansökningshandlingar. Utskottet konstaterade därvid att regeringen gett Polismyndigheten i uppdrag att bl.a. vidta åtgärder som ska leda till att arbetet med hantering av vapentillstånd bedrivs enhetligt inom myndigheten och att Polismyndigheten hade avsatt resurser till att under 2016 arbeta med att införa ett digitalt ansökningsförfarande. Detta ansåg utskottet var värdefullt. Då det dock var osäkert när arbetet med att införa enhetlig hantering skulle ge resultat, och då det även var oklart när ett system för digitalt ansökningsförfarande skulle kunna tas i bruk, föreslog utskottet att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anförde om vikten av en enhetlig tillämpning vid licensprövningen och införande av ett digitalt ansökningsförfarande (bet. 2015/16:JuU20 s. 66 f.). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:197).

När utskottet våren 2017 åter behandlade motionsyrkanden om kortare handläggningstider ansåg utskottet, med hänvisning till de tidigare tillkännagivandena, att det inte fanns skäl att på nytt föreslå något tillkännagivande i frågan (bet. 2016/17:JuU18 s. 79).

Av regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 framgår följande (s. 19 f. resp. s. 33 f.) när det gäller handläggning av vapenlicensärenden, kortare handläggningstider i ärenden om vapenlicenser och enhetlig tillämpning av licensprövning i vapenärenden m.m:

Regeringen gav den 30 juli 2015 Polismyndigheten i uppdrag att redovisa och utveckla arbetet med vapentillstånd (Ju2015/05755/PO). Uppdraget delredovisades den 1 mars 2016. Av delredovisningen framgår hur handläggningstiderna de senaste åren har utvecklats samt en analys av utvecklingen. Statistiken ska årligen redovisas till regeringen i samband med årsredovisningen. Därutöver ska de framgångsfaktorer som identifierats i hanteringen av vapentillstånd redovisas. Uppdraget slutredovisades den 1 mars 2017 (Ju2017/02317/PO). Av slutredovisningen framgår att de utvecklingsåtgärder som vidtagits inom ramen för uppdraget har gett vissa effekter och kommer ge än mer tydliga effekter framöver. I slutredovisningen beskrivs även hur rutiner för att göra handläggningen av vapentillstånd mer effektiv och enhetlig inom Polismyndigheten har implementerats. Statistik över hur handläggningstiderna har utvecklats visar att den nationella ledtiden för vapentillstånd understeg 40 dagar vid utgången av februari 2017. Statistik över handläggningstider för vapentillstånd ska framöver redovisas årligen till regeringen i samband med årsredovisningen. [...]

Bland annat har det införts en ny e-tjänst och central scanning av ansökningar. Polismyndigheten har även inrättat en särskild referensgrupp med vapentekniska experter för att få enhetliga lämplighetsbedömningar av vapen och myndigheten ska inrätta en specialistfunktion som ska ge råd till vapenhandläggare om olika vapenmodeller och hur de bör hanteras. [...]

Regeringen har tillgodosett riksdagens tillkännagivande[n] och har i skr. 2016/17:75 angett att skrivelsen i denna del kan läggas till handlingarna. Regeringen har den 13 december 2017 beslutat att lägga [förevarande punkter] till handlingarna. Punkte[rna] är slutbehandlad[e].

I sin slutredovisning Polismyndighetens hantering av vapentillstånd (Polismyndighetens rapport Ju2015/05755/PO) anför Polismyndigheten bl.a. följande under rubriken Sammanfattning:

Inom ramen för uppdraget har Polismyndigheten vidtagit flera åtgärder för att göra handläggningen mer effektiv och enhetlig. De åtgärder som planeras eller genomförts är att ett nytt ansökningsformulär utvecklats och ett digitalt e-formulär för vapenansökan har tagits i bruk. En vidareutveckling av en e-tjänst för ansökningar är initerad och en nationell skanningsfunktion har inrättats i Kiruna. Vidare har myndigheten tagit fram ett metodstöd (FAQ) till operatörerna vid Polismyndighetens nationella telefonväxel. Informationen på myndighetens webbplats har förtydligats och en referensgrupp för bedömning av vapens lämplighet har bildats. En fråga/svarstjänst för kontroll av jägarexamen håller på att utvecklas och införelsärenden har koncentrats till en rättsenhet. En utredning om koncentration av flera vapenärendetyper har genomförts.

Nya regler för ökad enhetlig handläggning har beslutats. Vidare har ärenden omfördelats mellan rättsenheterna för att jämna ut ledtiderna. Myndigheten har tillfälligt anställt sju handläggare för att minska balanserna av enkla vapentillståndsärenden. Därutöver har nya rutiner för vapentransporter införts.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson anförde följande den 31 januari 2018 i ett skriftligt svar på en fråga om handläggningstider för vapenlicenser (fr. 2017/18:651):

Regeringen har agerat i frågan. Polismyndigheten har i uppdrag att utveckla sin hantering av vapentillstånd och myndigheten har vidtagit en rad åtgärder för att effektivisera arbetet, bland annat införande av ett digitalt ansökningsförfarande och en omfördelning av ärendetyper mellan polisregioner. Vissa åtgärder har gett omedelbar effekt medan andra förväntas ge mätbara effekter på några års sikt. Myndigheten har också i uppdrag att årligen redovisa statistik över handläggningstiderna till regeringen i samband med årsredovisningen.

Polismyndigheten har anställt 15 nya handläggare som ska hantera ärenden med koppling till vapenamnestin. Myndighetens uppföljning av vapenärenden visar att medianvärdet för ansökningar avseende innehav av vapen har minskat från 56 dagar 2016 till 41 dagar 2017. Samtidigt har den totala balansen av antalet öppna vapenärenden minskat med nästan 2000 ärenden under samma period.

Jag avser även fortsättningsvis att noga följa Polismyndighetens arbete med vapentillstånd och hur handläggningstiderna utvecklar sig.

Utskottet behandlade även våren 2018 ett flertal motionsyrkanden om handläggningstider i vapenlicensärenden samt ett digitalt och enhetligt ansökningsförfarande. Utskottet konstaterade då att regeringen hade redovisat tillkännagivandena – om kortare handläggningstider, om enhetlig licensprövning i vapenärenden och om ett digitalt ansökningsförfarande – som slutbehandlade samt angett att Polismyndighetens utvecklingsåtgärder gett vissa effekter och kommer att ge ännu tydligare effekter framöver. Vidare konstaterade utskottet att rutiner hade införts för att göra handläggningen av vapentillstånd mer effektiv och enhetlig inom Polismyndigheten. Statistik över hur handläggningstiderna hade utvecklats visade att den nationella ledtiden för vapentillstånd understeg 40 dagar vid utgången av februari 2017. Vidare hade det införts en ny e-tjänst och central skanning av ansökningar. Utskottet ansåg fortfarande att frågorna om acceptabla handläggningstider och ett enhetligt ansökningsförfarande var viktiga men utgick från att regeringen skulle fortsätta att följa dessa frågor och vidta de åtgärder som behövs. Mot denna bakgrund fann utskottet inte skäl för riksdagen att på nytt göra något tillkännagivande i saken. De aktuella motionsyrkandena avstyrktes därför (bet. 2017/18:JuU13 s. 92 f.).

Våren 2015 behandlade utskottet ett motionsyrkande om en översyn av hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor. Utskottet hade förståelse för synpunkterna i motionen om att det är viktigt att berörda myndigheter har uppdaterade vapenlistor. Utskottet ansåg emellertid inte att något tillkännagivande om detta var nödvändigt och avstyrkte motionsyrkandet (bet. 2014/15:JuU16 s. 63 f.). Därefter har utskottet behandlat

liknande motionsyrkanden förenklat och således avstyrkt dessa (bet. 2015/16:JuU20, 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13).

Pågående arbete

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). I uppdraget ingick bl.a. att analysera för- och nackdelar med att utöka vapenhandlares uppgifter i mer okomplicerade tillståndsärenden och att ta ställning till om en sådan utökning bör göras och vad som i så fall ska omfattas av denna utökning. Uppdraget i den delen redovisades i juni 2018 genom promemorian Tillståndsprovning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

Utredaren bedömer att tillståndsprovningen i vapenärenden inte med bibehållen rättssäkerhet kan föras över till vapenhandlare. För att effektivisera tillståndsprovningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden bör enligt utredaren i stället Polismyndighetens tillståndsprovning i okomplicerade vapenärenden kunna automatiseras. Handlaren skulle då elektroniskt kunna anmäla ett tilltänkt köp till polisen, som har att göra en automatiserad provning av ärendet och inom viss kortare tid – exempelvis några dagar – utfärda ett automatiserat tillståndsbeslut eller meddela vapenhandlaren att det finns hinder mot att bevilja ansökan. Ges tillstånd kan handlaren därefter lämna ut vapnet till köparen.

Promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att frågor om acceptabla handläggningstider och ett enhetligt ansökningsförfarande är viktiga och utgår fortfarande från att regeringen fortsätter att följa dessa frågor och vidta de åtgärder som behövs. Utskottet noterar även att det för närvarande pågår beredning av utredningsförslag som syftar till att effektivisera tillståndsprovningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden. Utskottet, som inte vill föregripa den beredning som pågår, finner sammantaget inte skäl för riksdagen att på nytt göra något tillkännagivande om handläggningstider och ansökningsförfarandet i vapenärenden. Motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 2, 2018/19:686 (S), 2018/19:2425 (C) yrkande 75 i denna del, 2018/19:2772 (M) yrkande 4 och 5 samt 2018/19:2890 (M) yrkande 10 avstyrks därför.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning i fråga om uppdatering av vapenlistor och avstyrker därför motion 2018/19:2772 (M) yrkande 11.

Översyn av vapenlagstiftningen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om bl.a. vapenlagens ställning i förhållande till EU-lagstiftningen.

Jämför reservation 9 (S, V, MP), 10 (C) och 11 (SD).

Motionerna

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 1 efterfrågas en översyn och modernisering av vapenlagstiftningen. Enligt motionärerna bör i synnerhet ett antal punkter förändras för att effektivisera arbetet, minska arbetsbördan för Polismyndigheten och förbättra för jägare, jakt- och skytteorganisationer, vapenhandlare m.fl.

I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 11 efterfrågas en översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte försvårar för jakt och sportskytte.

I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del vill motionärerna se över EU-lagstiftningen om illegala vapen.

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 5 anføres att regeringen bör verka för att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv. Motionärerna är kritiska till att EU-direktiv kan sättas över svensk vapenlagstiftning och anför att regeringen tydligt ska verka för att Sverige återtar beslutsmakten i de frågor som rymms inom EU:s vapendirektiv.

Bakgrund

EU:s vapendirektiv

Inom EU finns bestämmelser om kontroll av vapen i rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, förkortat vapendirektivet, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, förkortat 2008 års ändringsdirektiv. I maj 2017 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, förkortat 2017 års ändringsdirektiv.

Vapendirektivet trädde i kraft för medlemsstaterna den 1 januari 1993 och innehåller bestämmelser som delvis harmoniserar lagstiftningen om skjutvapen och om hur förflyttning av vapen inom EU ska ske. Vapendirektivet anger de minsta krav som medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla men tillåter dessa att hålla en högre skyddsnivå. Genom 2008 års ändringsdirektiv

anpassades vapendirektivet till FN:s vapenprotokoll (resolution 53/111), och vissa krav skärptes för att åtgärda brister i vapendirektivet som kommissionen påtalat (KOM(2000) 837). Genomförandena av vapendirektivet och 2008 års ändringsdirektiv i svensk rätt har främst inneburit skärpning av kraven för tillstånd till innehav av ammunition, krav på märkning av skjutvapen, vapendelar och förpackningar med ammunition samt ändringar av kraven för att föra in skjutvapen och ammunition till Sverige och för att överföra sådan egendom till en annan medlemsstat (prop. 1995/96:52 och prop. 2010/11:72).

2017 års ändringsdirektiv har till huvudsyfte att motverka att skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet. Genom ändringsdirektivet skärps vapendirektivets krav på bl.a. märkning, reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet, underårigas förvärv och innehav av skjutvapen, registerföring, system för övervakning under tillståndstiden, kontroll av distanshandel, förbud mot förvärv och innehav av vissa vapen och viss ammunition, omprövning av tillstånd, reglering av vapenmagasin och andra vapendelar och utbyte av information mellan medlemsstaterna.

Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringsdirektivet skulle genomföras i svensk rätt, analysera hur svensk rätt förhåller sig till ändringsdirektivet samt lämna förslag på de författningsändringar som visar sig nödvändiga på grund av tvingande regler från EU (Ju 2017:E). En utgångspunkt för uppdraget var att – så långt det bedömdes möjligt och ändamålsenligt – upprätthålla nuvarande skyddsnivå i lagstiftningen, samtidigt som de författningsändringar som föreslås inte ska vara onödigt betungande för enskilda tillståndsinnehavare. Utredaren överlämnade i januari 2018 promemorian Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1).

Den 7 februari 2019 fattade regeringen beslut om lagrådsremissen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. I lagrådsremissen föreslår regeringen de lagändringar som krävs för att genomföra 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Regeringen bedömer att den svenska regleringen av skjutvapen och ammunition håller en internationellt sett hög skyddsnivå och att den i många avseenden redan uppfyller de krav som ställs i ändringsdirektivet. Det är dock enligt regeringen nödvändigt att genomföra vissa ändringar i främst vapenlagstiftningen, men även i krigsmateriellagstiftningen och lagen om brandfarliga och explosiva varor. Förslagen innebär bl.a. att kraven på märkning och registrering utökas, att vapenmäklarverksamhet regleras på samma sätt som vapenhandlarverksamhet, att löstagbara magasin av en viss storlek regleras i vapenlagen och att innehavstillstånd för vissa vapen som huvudregel ska tidsbegränsas.

Lagrådet yttrade sig över förslagen den 27 februari 2019. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet.

Uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område

Som framgått ovan gav chefen för Justitiedepartementet den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringarna i vapendirektivet skulle genomföras i svensk rätt. Utredaren fick samtidigt i uppdrag att utreda ett antal andra frågor som hade väckts på vapenlagstiftningens område. Utredaren överlämnade i juni 2018 promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

I promemorian behandlas frågor om tillståndsprövningen av vapendelar, möjligheten för skyddsvakter och ordningsvakter att beviljas tillstånd att inneha skjutvapen med s.k. lånelicens, förtydligande av kravet på synnerliga skäl för enhandsvapen samt utökning av vapenhandlares uppgifter. Vidare behandlas frågor om auktoriserade bevakningsföretags och auktoriserade utbildningsföretags möjligheter att beviljas tillstånd att inneha vapen för utbildningsändamål och möjligheten för Polismyndigheten att i okomplicerade tillståndsärenden införa ett automatiserat beslutsfattande. Förslagen i promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Den 20 april 2018 utökades uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område med ett antal ytterligare frågor som bl.a. rör användning och innehav av illegala vapen och explosiva varor. Denna del av uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019.

Tidigare utskottsbehandling

Motioner om att se över och modernisera vapenlagstiftningen har flera gånger tidigare behandlats av utskottet. I samband med behandlingen av polisfrågor våren 2017 uttalade utskottet att vapenlagstiftningen i stort har en tillfredsställande utformning. Utskottet noterade även att Justitiedepartementet avsåg att tillsätta en utredare som skulle se över vilka ändringar som behövdes för att uppfylla EU:s reviderade vapendirektiv. Mot den bakgrunden fann utskottet inte skäl för något initiativ från riksdagen med anledning av motionerna. Utskottet var inte heller berett att ställa sig bakom ett motionsyrkande om att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv. Motionsyrkandena avstyrktes (bet. 2016/17:JuU18 s. 79 f.).

Därefter har utskottet våren 2018 behandlat liknande motionsyrkanden förenklat och således avstyrkt dessa (bet. 2017/18:JuU13).

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt med klara och tydliga regler och en ordentlig vandelsprövning av dem som söker vapenlicens. Det är samtidigt enligt utskottets mening av vikt att samhället inte i onödan lägger hinder i vägen för skötsamma jägare och skyttar. Utskottet noterar det arbete som pågår på vapenlagstiftningens område men anser att det även behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar

för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Som framgår nedan föreslår utskottet att man ska se över begränsningen av antalet vapen som får ingå i en jägares vapengarderob i syfte att möjliggöra innehav av ett större antal vapen. I samband med att vapenlagstiftningen ses över bör det därutöver utredas om det är möjligt att tillåta personer och skytteföreningar att inneha fler vapen för jakt och sportskytte. Det bör även i övrigt utredas om det går att underlätta regelverken för jägare och skytteorganisationer. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2018/19:2772 (M) yrkande 1 och 2018/19:2890 (M) yrkande 11.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom motionsyrkanden om en översyn av EU-lagstiftningen eller om att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 5 och 2018/19:2425 (C) yrkande 75 i denna del.

Tillstånd att inneha skjutvapen och ammunition

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om tidsbegränsade licenser och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig även bakom det som utskottet anför om en utökad vapengarderob och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om bl.a. ändringar i reglerna om vapenlicens för olika vapentyper och licenshantering vid byte av vapen.

Jämför reservation 12 (S, V, MP), 13 (M), 14 (SD), 15 (SD, KD), 16 (M), 17 (KD), 18 (M, L) och 19 (S, V, MP) samt särskilt yttrande 5 (S, V, MP).

Motionerna

Tillfälliga licenser för enhandsvapen

I motion 2018/19:112 av Magnus Persson (SD) begärs att regeringen ser över reglerna om licenser för enhandsvapen till jakt och tar fram ett förslag med tillfälliga licenser knutna till uppdraget som eftersöksjägare inom Nationella Viltolycksrådet (NVR).

Licenskrav för ljuddämpare

I motion 2018/19:1724 av Sten Bergheden (M) yrkar motionären att kravet på licens för ljuddämpare ska avskaffas och att ljuddämpare i stället bör behandlas på samma sätt som ammunition vid inköp. Ett likalydande yrkande framställs i kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 17.

Även i kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 17 begärs att licenskravet för ljuddämpare ska avskaffas.

Licenskrav för mynningsladdare och stiftantändare

I motion 2018/19:1876 av Sten Bergheden (M) begärs ett avskaffande av kravet på licens för samtliga mynningsladdare oavsett när de är tillverkade.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 12 anför motionärerna att det bör utredas om kravet på licens för stiftantändare ska tas bort. I yrkande 18 efterfrågas en utredning om huruvida licenskrav ska finnas på alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 eller senare, eller om registrering/anmälan är tillräckligt.

Tidsbegränsade licenser

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 3 begär motionärerna att systemet med femårslicenser för enhandsvapen ska avvecklas.

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 15 begärs en översyn av vapenlagen i syfte att ta bort tidsbegränsningen för vapenlicenser.

I motion 2018/19:2769 av Sten Bergheden (M) efterfrågas en översyn av femårslicensen vid sportskytte i syfte att underlätta och eventuellt ta bort tidsbegränsningen.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 9 begär motionärerna att kravet på vapensamlare att söka ny samlarlicens vart femte år ska tas bort.

Synnerliga skäl

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 4 begärs att det inte längre ska krävas synnerliga skäl för att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen. Bestämmelsen om synnerliga skäl har tolkats för restriktivt och bör i stället ersättas med en tydligare uppräknning av vilka krav som ska ställas.

Även i motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 19 anser motionärerna att kravet på synnerliga skäl bör avskaffas. Enligt motionärerna bör kravet på synnerliga skäl för licens på målskyttevapen i stället ersättas med ett krav på särskilda skäl, och begreppet bör definieras i lag eller förordning.

Licenshantering vid vapenbyte

I motion 2018/19:2403 av Eskil Erlandsson och Sofia Nilsson (båda C) begär motionärerna att regeringen ska se över möjligheten att införa ägarbyte när det gäller vapen där vapenlicensen förs över från det gamla till det nya vapnet vid vapenaffär, förutsatt att man vid inbytet byter in ett vapen av samma klass som man själv äger och redan har licens för.

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 16 anser motionärerna att en jägare eller skytt som byter in ett vapen som han eller hon har licens för borde kunna köpa ett nytt av samma klass utan att en ny prövning görs.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8 föreslår motionärerna att vapenhandlare, som har genomgått nödvändig utbildning och är godkända vapenhandlare, ska ges en auktorisering som ger möjlighet att direkt lämna ut licenser vid exempelvis byte av vapen i samma vapenklass och inom vapengarderoben. Detta bör enligt motionärerna kunna ske direkt över disk genom ett enkelt digitalt anmälningsförfarande till myndigheten, vilket skulle både effektivisera vapenhanteringen och minska kostnaderna. Vid ansökningar om vapenlicens som kräver utredning ska dock ansökan om vapenlicens skickas in till ansvarig myndighet.

Förtydligande av regelverket för beviljande och återkallelse av vapenlicenser

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 19 anför motionärerna att reglerna för när vapenlicens ska beviljas behöver förtydligas. Det finns enligt motionärerna ett tolkningsutrymme kring lagens bestämmelser, och därför bör lagen förtydligas så att myndighetens utrymme att neka licens på vaga grunder undanröjs.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 10 begärs att regeringen förtydligar regelverket för när ett vapen ska lämnas in vid återkallning av vapenlicens och vid tvist om detta. Motionärerna föreslår att vapnet ska återkallas först när tvisten har vunnit laga kraft; vid akuta situationer ska dock andra regler gälla.

I samma motion yrkande 16 begär motionärerna att regeringen ska utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar och museer m.fl. som får vapen som gåva.

EU:s vapendirektiv

I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 15 begärs att lösttagbara magasin ska regleras enligt vapendirektivets minimikrav. Motionärerna menar att förslagen i promemorian Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1) går för långt. Motionärerna vill i stället följa den nivå som anges i EU:s direktiv, dvs. att endast förvärv av vissa magasin med hög kapacitet regleras och att det sker på ett ändamålsenligt sätt enligt direktivets minimikrav.

I samma motion yrkande 16 begärs att avfyrningsmekanismer även fortsättningsvis ska vara oregerade. Enligt motionärerna uppställs det inte något krav i direktivet som innebär att de svenska reglerna för avfyrningsmekanismer måste ändras. Trots det föreslår regeringens utredning att samtliga avfyrningsmekanismer ska regleras, vilket skulle försvåra för jägare och skyttar som bl.a. på grund av slitage har ett praktiskt behov av att inneha flera avfyrningsmekanismer.

I yrkande 18 anför motionärerna att de är kritiska till förslaget om femåriga licenser för vissa typer av halvautomatiska sportskyttegevär i promemorian. Enligt motionärerna bör detta förslag analyseras djupare innan nya restriktiva krav införs i svensk lagstiftning.

Utökad vapengarderob

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 8 föreslår motionärerna att en jägares vapengarderob ska utökas till sex vapen utan särskild behovsprövning och med möjlighet till minst tio vapen vid behov. Ett likalydande yrkande framställs i motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6.

Även i kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 18 begär motionärerna att begränsningen av antalet vapen som en jägare kan ha licens för ska ses över.

I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 14 anför motionärerna att det finns anledning att undersöka möjligheten att utöka antalet vapen som en jägare eller sportskytt får inneha. Ett likalydande yrkande framställs i motion 2018/19:1350 av Åsa Coenraads m.fl. (M).

Bakgrund

Gällande rätt

Generella förutsättningar för tillstånd att inneha skjutvapen

De generella förutsättningarna för att en enskild person ska beviljas tillstånd att inneha skjutvapen finns i 2 kap. 4–6 a §§ vapenlagen (1996:67). De krav som ställs upp är bl.a. att vapnet ska behövas för ett godtagbart ändamål och att det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. För att tillstånd ska beviljas till helautomatiska vapen eller enhandsvapen krävs dessutom att det finns synnerliga skäl (6 §). Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen. Tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott ska tidsbegränsas till att gälla högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning (6 a §).

Enligt 2 kap. 4 § får tillstånd att inneha ett skjutvapen, som huvudsakligen har samlarvärde, prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden, beviljas även för andra ändamål än skjutning. I ett sådant fall får vapnet inte utan särskilt tillstånd användas för skjutning. Av 1 kap. 3 § vapenlagen

framgår att det som sägs om skjutvapen också gäller bl.a. obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen samt slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor och mantlar till skjutvapen m.m.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser (2 kap. 8 § första stycket).

Polismyndigheten är i dag ensam tillståndsmyndighet i vapenärenden (2 kap. 2 §).

Vapengarderob

Som framgår ovan får en enskild person beviljas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om han eller hon kan visa behov av vapnet för ett godtagbart ändamål (2 kap. 4 § vapenlagen). Tillstånd måste sökas för varje vapen. För tillstånd till innehav av jaktvapen krävs vidare enligt 2 kap. 4 § första stycket vapenförordningen (1996:70) att den sökande har avlagt ett prov som visar att han eller hon har grundläggande kunskaper om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Den som har avlagt ett sådant prov ska anses ha behov av jaktvapen om inte särskilda skäl talar emot det. Behovet ska anses motsvara fyra vapen om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så. Tillstånd till fler än sex jaktvapen får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov (2 kap. 4 § femte stycket vapenförordningen). I Rikspolisstyrelsens allmänna råd om vapenlagstiftningen anges att tillstånd till innehav av fler än sex jaktvapen endast bör meddelas undantagsvis (RPSFS 2009:13, FAP 551-3, s. 13 f.).

Den s.k. vapengarderoben för jaktvapen har tillkommit för att förenkla prövningen och åstadkomma en mer enhetlig bedömning i tillståndsfrågorna. Begreppet ”vapengarderob” myntades i ett samarbete mellan Svenska Jägareförbundet och dåvarande Rikspolisstyrelsen 1979.

Enhandsvapen för jakt eller avlivning av djur

Av 2 kap. 5 § 1 b vapenförordningen framgår att tillstånd för enhandsvapen av flerskottstyp för jakt eller avlivning av djur får ges för yrkesmässigt bedriven jakt- eller viltvård eller annat kvalificerat behov.

Särskilda bestämmelser om vapen för målskjutning

För att en enskild person ska få tillstånd att inneha vapen för målskjutning krävs, utöver de generella förutsättningarna för att få inneha ett vapen avsett för skjutning, att sökanden är aktiv medlem i en sammanslutning som antingen har auktoriserats enligt vapenlagen eller är ansluten till en sådan auktoriserad sammanslutning och som inom ramen för sin verksamhet bedriver skytte med sådant vapen som ansökan avser (2 kap. 3 § vapenförordningen). För enhandsvapen och helautomatiska vapen ställs därutöver krav på att sökanden har uppnått viss ålder och visat prov på särskild skjutskicklighet. För innehav av helautomatiska vapen krävs också att sökanden är medlem i en

sammanslutning för skytte vars verksamhet Försvarsmakten förklarat vara av betydelse för totalförsvaret.

Museers innehav av skjutvapen

Enligt 2 kap. 3 § 3 vapenlagen får tillstånd att inneha skjutvapen beviljas huvudmän för museer för vapen som ska ingå i samlingarna, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn. För huvudmän för museer innebär det allmänna kravet i 2 kap. 5 § vapenlagen, om att tillstånd endast får beviljas om det kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas, bl.a. att huvudmannens lämplighet från laglydnadssynpunkt bör beaktas.

Återkallelse av tillstånd

Regler om återkallelse av vapentillstånd finns i 6 kap. vapenlagen. Av 1 § framgår att ett tillstånd att inneha skjutvapen ska återkallas om tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen, om tillståndshavaren utan godtagbar anledning vägrat Polismyndigheten tillträde för att kontrollera att gällande förvaringsbestämmelser följs, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Enligt 4 § första stycket ska Polismyndigheten besluta att ett vapen med tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand om det finns risk att vapnet missbrukas, eller om det är sannolikt att tillståndet att inneha vapnet kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot ett omhändertagande. Om Polismyndigheten har beslutat om omhändertagande enligt 4 §, ska frågan om återkallelse av tillståndet prövas skyndsamt (4 a §). Tillståndet är ogiltigt till dess att frågan om återkallelse har prövats. Återkallas inte tillståndet ska tillståndsbeviset omedelbart lämnas tillbaka.

Skjutvapen eller ammunition ska lösas in av staten om tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen har återkallats utan att egendomen samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag (7 kap. 1 § a). Innehavare av ett skjutvapen eller ammunition som ska lösas in är skyldig att enligt Polismyndighetens beslut lämna över vapnet eller ammunitionen till myndigheten eller den som myndigheten bestämmer (7 kap. 3 §).

Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv

Uppdraget och promemorian

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringarna i EU:s vapendirektiv ska genomföras i svensk rätt, analysera hur svensk rätt förhåller sig till ändringsdirektivet samt lämna förslag på de författningsändringar som visar sig nödvändiga på grund av tvingande regler från EU (Ju 2017:E). En utgångspunkt för uppdraget var att – så långt det bedömdes möjligt och ändamålsenligt – upprätthålla nuvarande skyddsnivå i lagstiftningen, samtidigt som de författningsändringar som

föreslås inte ska vara onödigt betungande för enskilda tillståndsinnehavare. Utredaren överlämnade i januari 2018 promemorian Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1).

I promemorian föreslås bl.a. att ljuddämpare inte längre ska jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen. Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning ska, enligt förslaget, utan särskilt tillstånd få inneha ljuddämpare som passar till vapnet. Vidare föreslås att också avfyringsmekanismer ska omfattas av samma reglering.

Lagrådsremissen

Den 7 februari 2019 fattade regeringen beslut om lagrådsremissen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. I lagrådsremissen föreslår regeringen de lagändringar som krävs för att genomföra 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Förslagen i promemorian om reglering av ljuddämpare kommer enligt regeringen att behandlas i ett annat sammanhang.

Regeringen bedömer att den svenska regleringen av skjutvapen och ammunition håller en internationellt sett hög skyddsnivå och att den i många avseenden redan uppfyller de krav som ställs i ändringsdirektivet. Det är dock enligt regeringen nödvändigt att genomföra vissa ändringar i främst vapenlagstiftningen. Förslagen innebär bl.a. att löstagbara magasin av en viss storlek regleras i vapenlagen och att innehavstillstånd för vissa vapen som huvudregel ska tidsbegränsas.

I fråga om reglering av vapenmagasin konstaterar regeringen att vapenlagen och vapenförordningen i dag saknar regler om förvärv och innehav av magasin. För att uppfylla direktivets krav föreslår regeringen att följande magasin ska regleras (s. 60 f.):

- löstagbara magasin som kan innehålla fler än 20 patroner,
- löstagbara magasin som kan innehålla fler än 10 patroner och som är möjliga att montera på ett skjutvapen där pipans längd överstiger 30 cm och den totala längden överstiger 60 cm.

Enligt regeringens förslag ska det krävas tillstånd enligt vapenlagen för att få inneha sådana löstagbara magasin som omfattas av lagen. Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning ska dock utan särskilt tillstånd få inneha löstagbara magasin till vapnet om magasinet är avsett för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehavet av vapnet. I andra fall ska tillstånd att inneha löstagbara magasin få beviljas om det skäligen kan antas att magasinet inte kommer att missbrukas.

I fråga om utökade krav på omprövning av tillstånd föreslår regeringen att tillstånd att inneha vapen som klassificeras som s.k. förbjudna skjutvapen enligt vapendirektivet eller vissa vapendelar till sådana vapen ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Befintligt krav på tidsbegränsning av enskildas tillstånd till innehav av enhandsvapen för flerskott ska även gälla tillstånd till vissa vapendelar till sådana vapen. Tillstånd ska dock inte

tidsbegränsas om särskilda skäl talar emot det. Tillstånd ska inte heller tidsbegränsas om de avser deaktiverade vapen.

Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30)

Som framgått ovan gav chefen för Justitiedepartementet den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringarna i vapendirektivet skulle genomföras i svensk rätt. Utredaren fick samtidigt i uppdrag att utreda ett antal andra frågor som hade väckts på vapenlagstiftningens område. Utredaren överlämnade i juni 2018 promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

I promemorian lämnas ett antal förslag till ändringar i bl.a. vapenlagen och vapenförordningen. Förslagen innebär bl.a. följande:

- Den s.k. vapengarderoben för jaktvapen utökas med två extra pipor eller slutstycken per vapeninnehav samt två pipor eller slutstycken per innehavd låda eller stomme. Det presumerade behovet av jaktvapen för den som avlagt s.k. jägarexamen ska således omfatta även dessa vapendelar, om inte särskilda skäl föranleder annat. Tillstånd till fler än tolv pipor eller slutstycken får dock beviljas endast om sökanden visar att det finns ett behov av ytterligare sådana delar.
- Bestämmelsen i 2 kap. 6 § vapenlagen förtydligas genom att det i vapenförordningen uttryckligen anges vad kravet på synnerliga skäl innebär i fråga om enskilds innehav av enhandsvapen för målskytte och jakt.
- För enhandsvapen för målskytte innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden ska ha fyllt 18 år, ha visat prov på särskild skjutskicklighet och vara aktiv medlem i en sammanslutning som antingen har erhållit Polismyndighetens auktorisation eller är ansluten till en auktoriserad sådan och som inom ramen för sin verksamhet bedriver skytte med sådant vapen som ansökan avser. Sökanden ska inom ramen för medlemskapet regelbundet ha deltagit i tävlingar eller träningar. Undantag från ålderskravet får göras, om det finns särskilda skäl. För förnyelse av ett tidsbegränsat tillstånd att inneha enhandsvapen för målskytte krävs dessutom att sökanden under den senaste tillståndsperioden regelbundet har tävlat eller tränat med det aktuella vapnet.
- För enskotts enhandsvapen för jakt innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden bedriver omfattande grytjakt, omfattande jakt med ställande hund eller omfattande avlivning av fällfångade djur. För flerskotts enhandsvapen för jakt innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden bedriver jakt eller viltvård yrkesmässigt eller har ett annat kvalificerat behov.
- Det föreslås att Polismyndigheten ska utfärda föreskrifter för det krav som, vid förnyelse av tidsbegränsade tillstånd att inneha enhandsvapen för målskytte, ska ställas på sökandens aktivitet med det aktuella vapnet.

Detsamma gäller kraven på omfattande jaktverksamhet och annat kvalificerat behov vid ansökan om enhandsvapen för jakt.

I fråga om utökning av vapenhandlares uppgifter gör utredaren bedömningen att en överföring av tillståndsprövning i vapenärenden till vapenhandlare inte kan ske med bibehållen rättssäkerhet. För att effektivisera tillståndsprövningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden föreslås i stället att Polismyndighetens tillståndsprövning i okomplicerade vapenärenden automatiseras. Handlaren skulle då elektroniskt kunna anmäla ett tilltänkt köp till polisen, som har att göra en automatiserad prövning av ärendet och inom viss kortare tid – exempelvis några dagar – utfärda ett automatiserat tillståndsbeslut eller meddela vapenhandlaren att det finns hinder mot att bevilja ansökan. Ges tillstånd kan handlaren därefter lämna ut vapnet till köparen.

Förslagen i promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tidigare utskottsbehandling

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 (bet. 2014/15:JuU16 s. 63.) avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om förtydligande av regelverket om vapen som ska lämnas in vid återkallanden av vapenlicenser. Utskottet anförde att bestämmelserna i 6 kap. 4 och 4 a §§ vapenlagen om förfarandet vid omhändertagande av vapen, ammunition och tillståndsbevis i samband med återkallelser av vapenlicenser är väl avvägda. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:152). Liknande yrkanden behandlades förenklat i betänkandena 2015/16:JuU20, 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13.

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 behandlade utskottet också ett motionsyrkande om att utreda om kraven på licens bör tas bort för stift, vissa kantantändare och startpistoler (bet. 2014/15:JuU16 s. 55 f.). Utskottet ansåg inte att det fanns något skäl för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande och avstyrkte yrkandet. Utskottet ansåg inte heller att det fanns skäl att utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar, museer m.fl. som får vapen som gåva och avstyrkte därför ett yrkande om detta. Liknande yrkanden behandlades förenklat i betänkandena 2015/16:JuU20, 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13.

Vid samma tillfälle avslog utskottet ett motionsyrkande om att ta bort kravet på att söka en ny samlarlicens vart femte år (bet. 2014/15:JuU16 s. 63). Utskottet konstaterade inledningsvis att det endast är i fråga om helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott som en licens för en samling vapen måste förlängas vart femte år (2 kap. 6 a § vapenlagen). För övriga vapen i en vapensamling gäller ingen särreglering. Mot denna bakgrund och då utskottet fann regleringen av tillstånd för helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott väl avvägd saknades det enligt utskottet anledning för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionen. Utskottet gjorde

samma bedömning ett år senare (bet. 2015/16:JuU20 s. 67 f.). Liknande yrkanden behandlades förenklat i betänkandena 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13.

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2015/16 (bet. 2015/16:JuU20 s. 55 f.) avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om en översyn av licensreglerna om enhandsvapen för jägare som är registrerade eftersöksjägare eller etablerade hundförare samt yrkesjägare. Utskottet ansåg att licenskraven var väl avvägda och att kraven därför inte borde ses över. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:197). Ett likalydande yrkande behandlades förenklat i betänkande 2017/18:JuU13.

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2016/17 (bet. 2016/17:JuU18 s. 66 f.) avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att systemet med femårslicenser ska tas bort eller reformeras. Utskottet, som konstaterade att det endast är helautomatiska vapen och enhandsvapen (2 kap. 6 a § vapenlagen) som omfattas av kravet på att tillstånden ska förnyas vart femte år, ansåg att regleringen är väl avvägd. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:223). Liknande yrkanden behandlades förenklat i betänkande 2017/18:JuU13.

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2016/17 (bet. 2016/17:JuU18 s. 66 f.) avstyrkte utskottet också motionsyrkanden om ett förfarande som förkortar tiden att få vapentillstånd för ett vapen som ersätter ett annat, bl.a. att vapenhandlare ska kunna administrera vapenbyteslicenser. Utskottet uppgav sig ha viss förståelse för synpunkterna i motionerna men ansåg att gällande regelverk är ändamålsenligt ur säkerhetssynpunkt. Liknande yrkanden behandlades förenklat i betänkande 2017/18:JuU13.

Vid samma tillfälle behandlade utskottet även motionsyrkanden om begreppet synnerliga skäl i vapenlagen (bet. 2016/17:JuU18 s. 66 f.). Utskottet vidhöll att det i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen är befogat med särskild restriktivitet i tillståndsgivningen. Utskottet ansåg därför inte att det fanns skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om att vapenlagens (2 kap. 6 §) krav på ”synnerliga skäl” ska tas bort eller ändras till ”särskilda skäl”. Likalydande yrkanden behandlades förenklat i betänkande 2017/18:JuU13.

Utskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om avskaffande av licenskravet för mynningsladdade vapen (se t.ex. bet. 2014/15:JuU16 s. 55 f. och bet. 2017/18:JuU13 s. 83 f.). Utskottet ansåg inte att det fanns skäl att undanta dessa från licenskravet.

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 (bet. 2017/18:JuU13 s. 83 f.) avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om att avskaffa licensplikten för ljuddämpare. Utskottet ville inte föregripa den pågående beredningen av förslagen i promemorian Ds 2018:1.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om en utökad vapengarderob, senast i betänkande 2016/17:JuU18 (s. 66 f.) och förenklat i 2017/18:JuU13. Liksom tidigare ansåg utskottet att vapenlagen innehåller

lämpliga avvägningar när det gäller tillstånd att inneha jaktvapen. Utskottet avstyrkte därför de aktuella motionerna.

Utskottets ställningstagande

I motion 2018/19:112 (SD) efterfrågar motionären tillfälliga licenser för enhandsvapen knutna till uppdraget som eftersöksjägare. Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om en översyn av licensreglerna om enhandsvapen för eftersöksjägare och då uttalat att licenskraven är väl avvägda. Vidare kan det konstateras att det i utredningspromemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30) lämnas förslag om att förtydliga vad kravet på synnerliga skäl innebär i fråga om enskilda innehav av enhandsvapen för jakt. Promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottet inte anledning för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som motionären efterfrågar, och utskottet avstyrker därför motionen.

I fråga om begreppet synnerliga skäl i vapenlagen vidhåller utskottet att det i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen är befogat med särskild restriktivitet i tillståndsgivningen. Utskottet anser inte heller nu att det finns skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om att vapenlagens krav på synnerliga skäl ska tas bort eller ändras till särskilda skäl. Motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 4 och 2018/19:2772 (M) yrkande 19 avstyrks därför.

Utskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om att avskaffa licenskravet för stiftantändare och mynningsladdade vapen. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och ser således inte några skäl för riksdagen att ställa sig bakom de tillkännagivanden som begärs i motionerna 2018/19:1876 (M) samt 2018/19:2772 (M) yrkandena 12 och 18.

I flera motioner framställs yrkanden om att kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare bör avskaffas. Utskottet delar motionärernas uppfattning. I stället bör innehav av ljuddämpare regleras på samma sätt som innehav av ammunition. Det skulle innebära en lättnad i förhållande till nuvarande reglering, samtidigt som innehav av ljuddämpare inte bör vara helt oreglerat eftersom en ljuddämpare kan vara åtråvärd och användas i kriminella kretsar. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2018/19:1724 (M), 2018/19:2606 (KD) yrkande 17 och 2018/19:2890 (M) yrkande 17.

Ett tillstånd att inneha helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott ska förnyas vart femte år (2 kap. 6 a § vapenlagen). Eftersom automatiska slagningar mot belastnings- och misstankeregister görs dagligen kan det dock enligt utskottet ifrågasättas om systemet med tidsbegränsade licenser fyller någon egentlig funktion och inte bara i onödan försvårar för aktiva och seriösa skyttar. Mot denna bakgrund anser utskottet att reglerna för innehav av helautomatiska vapen och enhandsvapen bör förenklas och att man bör överväga att slopa kravet på förnyande av tillstånd vart femte år. Vad utskottet

nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionen 2018/19:2606 (KD) yrkande 15 samt tillstyrker delvis motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 3, 2018/19:2769 (M) och 2018/19:2772 (M) yrkande 9.

I uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju2017:E) ingick bl.a. att analysera för- och nackdelar med att utöka vapenhandlars uppgifter i mer okomplicerade tillståndsärenden och ta ställning till om en sådan utökning bör göras och vad som i så fall ska omfattas av denna utökning. Som framgår ovan gör utredaren bedömningen att en överföring av tillståndsprövning i vapenärenden till vapenhandlare inte kan ske med bibehållen rättssäkerhet. I stället föreslår utredaren att Polismyndighetens tillståndsprövning i okomplicerade vapenärenden automatiseras. Förslagen i promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30) bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet vill inte föregripa den beredning som pågår och avstyrker därför de yrkanden om licenshanteringen vid vapenbyte som framställs i motionerna 2018/19:2403 (C), 2018/19:2606 (KD) yrkande 16 och 2018/19:2772 (M) yrkande 8.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat yrkanden likalydande med det som framställs i motion 2018/19:2772 (M) yrkande 10 om förtydligande av regelverket för när ett vapen ska lämnas in vid återkallelse av vapenlicens. Utskottet vidhåller att bestämmelserna i vapenlagen om förfarandet vid omhändertagande av vapen, ammunition och tillståndsbevis i samband med återkallelser av vapenlicenser är väl avvägda och avstyrker därmed motionsyrkandet.

Utskottet vidhåller även sin tidigare uppfattning att det inte finns skäl att utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar, museer m.fl. som får vapen som gåva och avstyrker därför motion 2018/19:2772 (M) yrkande 16.

Utskottet ser inte heller något skäl för den begäran om förtydligande av reglerna för beviljande av vapenlicens som förs fram i motion 2018/19:2606 (KD) yrkande 19. Motionsyrkandet avstyrks därför.

I motion 2018/19:2890 (M) yrkande 15, 16 och 18 framställs invändningar mot flera av de förslag som läggs fram i promemorian om genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1). Utskottet vill inte föregripa den beredning som pågår och avstyrker därför motionsyrkandena.

Den nuvarande regleringen av vapengarderoben innebär att normalbehovet för en jägare anses motsvara fyra vapen, om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så. Tillstånd till fler än sex jaktvapen får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov. Enligt utskottets mening motsvarar dock dagens reglering av vapengarderoben inte fullt ut de behov som kan finnas för vissa jägare och det finns därför anledning att se över begränsningen av antalet vapen som en jägare får ha i syfte att möjliggöra innehav av ett större antal vapen. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker

utskottet motionerna 2018/19:1350 (M), 2018/19:2606 (KD) yrkande 18 och 2018/19:2890 (M) yrkande 14 samt tillstyrker delvis motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 8 och 2018/19:2772 (M) yrkande 6.

Utlåning av vapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utlåning av vapen och om möjlighet för vapenhandlare att lämna ut låneintyg.

Jämför reservation 20 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 efterfrågas en möjlighet för auktoriserade vapenhandlare att lämna ut låneintyg i 42 dagar efter att en ansökan om lån av skjutvapen har kommit in och godkänts. I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 14 efterfrågas en möjlighet för vapenhandlare att lämna ut låneintyg i upp till 30 dagar.

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 15 begärs att det ska bli lättare för jägare att låna varandras vapen.

Bakgrund

Gällande rätt

Bestämmelser om utlåning av skjutvapen finns i 3 kap. vapenlagen (1996:67). Enligt 1 § får ett tillståndspliktigt skjutvapen inte lånas ut till någon annan än den som har tillstånd att inneha vapnet. Av 1 a § framgår dock att den som har rätt att inneha ett skjutvapen får låna ut vapnet vid enstaka tillfällen om utlåningen sker för samma ändamål som utlånarens tillstånd avser, utlåningen avser en tid om högst två veckor och låntagaren har tillstånd enligt 9 § att låna skjutvapen. Vidare framgår av 1 a § att tillstånd att låna skjutvapen inte krävs om

- låntagaren har tillstånd att inneha vapen av samma typ som lånet avser
- vapnet innehas och används under långivarens uppsikt, under uppsikt av någon annan person som har godkänts av Polismyndigheten att närvara vid provskjutning eller under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen
- lånet avser ett start- eller signalvapen.

Tillstånd att låna skjutvapen får enligt 9 § meddelas fysiska personer. Sådant tillstånd får meddelas endast till den som behöver låna vapen för ett godtagbart

ändamål (t.ex. jakt eller målskytte) och om det skäligen kan antas att han eller hon inte kommer att missbruka sådana vapen som ansökan avser.

Enligt 6 § får en vapenhandlare under vissa förutsättningar låna ut skjutvapen för provskjutning på skjutbana.

Tidigare utskottsbehandling

Liknande motionsyrkanden om låneintyg och om möjligheterna för jägare att låna varandras vapen behandlades av utskottet i betänkande 2014/15:JuU16. Utskottet ansåg inte att det fanns anledning till någon ändring av reglerna om utlåning av vapen och avstyrkte motionsyrkandena (s. 62).

Motionsyrkanden om möjligheterna för jägare att låna varandras vapen var i betänkandena 2015/16:JuU20, 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13 föremål för förenklad beredning.

Utskottet behandlade även våren 2017 motioner om möjlighet för vapenhandlare att lämna ut låneintyg. Motionsyrkandena avstyrktes med motiveringen att det inte fanns anledning till någon särreglering i fråga om utlåning av vapen från vapenhandlare (bet. 2016/17:JuU18 s. 81). Liknande motionsyrkanden var i betänkande 2017/18:JuU13 föremål för förenklad beredning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och anser således alltjämt att det inte finns anledning till någon ändring av reglerna om utlåning av vapen. Utskottet avstyrker därför motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 9 och 2018/19:2772 (M) yrkandena 14 och 15.

Förvaring av vapen och ammunition

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förvaring av vapen och ammunition.

Jämför reservation 21 (M, SD, KD) och 22 (SD).

Motionerna

I flera motioner begärs utökade möjligheter att förvara vapen på en annan plats än i det egna hemmet. Sådana yrkanden finns i kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 13 och i motion 2018/19:1001 av Edward Riedl (M). Motionärerna pekar bl.a. på att många jägare regelmässigt jagar på andra orter än där de är bosatta. Att vapnet förvaras på ett säkert sätt där jakten bedrivs, i stället för att transporteras över långa avstånd kan ur säkerhetssynpunkt vara en fördel. Sten Bergheden m.fl. (M) anför i

motion 2018/19:2772 yrkande 7 att man bör möjliggöra och underlätta för personer att förvara vapen med tillhörande ammunition hos andra eller i ett eget andra boende. I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 7 föreslår motionärerna att lagstiftningen ändras så att det blir tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp.

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 10 begärs även att man ska kunna förvara ammunition till annat vapen än man har licens för. Motionärerna anser att det saknas anledning att försvåra förvaring om ammunitionen tillhör den vapenklass man redan är godkänd för.

Bakgrund

Gällande rätt

Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) är den som innehar ett skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den. När skjutvapen inte används ska de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Ammunition ska förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt (5 kap. 2 § vapenlagen). Polismyndigheten får enligt 9 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) meddela närmare föreskrifter om hur skjutvapen och ammunition ska förvaras.

Dåvarande Rikspolisstyrelsen har utfärdat allmänna råd om förvaring av vapen och ammunition (RPSFS 2009:13 FAP 551-3). För att uppfylla kravet på uppsikt i 5 kap. 1 § vapenlagen bör skjutvapen förvaras i tillståndshavarens bostad, vilket regelmässigt innebär där tillståndshavaren är folkbokförd. Med bostad kan likställas en byggnad, t.ex. ett garage eller förråd, som är låsbar och sammanbyggd med bostaden och där det finns en genomgångsdörr mellan byggnaden och bostaden. Detsamma gäller byggnader som inte är sammanbyggda med bostaden men så placerade i förhållande till denna att byggnaderna är möjliga att övervaka från bostaden. I sådana fall bör dock en anordning finnas som anger för personer i bostaden när byggnaden angräps. En sådan anordning bör inte utan svårighet kunna sättas ur funktion.

Enligt 5 kap. 3 § vapenlagen får en innehavare lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

Tidigare utskottsbehandling

Våren 2016 behandlade justitieutskottet i betänkande 2015/16:JuU20 (s. 55 f.) motionsyrkanden om att göra en översyn av reglerna för vapenförvaring.

Utskottet fann inte skäl till något tillkännagivande till regeringen om att en sådan översyn borde göras. Utskottet avstyrkte därför motionerna.

Justitieutskottet behandlade även våren 2017 motionsyrkanden om en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen. Utskottet fann inte heller nu skäl till något initiativ från riksdagens sida och avstyrkte motionerna (bet. 2016/17:JuU18 s. 79). Även motionsyrkanden om en möjlighet att förvara ammunition till annat vapen än man har licens för avstyrktes. Utskottet ansåg att gällande regelverk för förvaring av ammunition var ändamålsenligt utformat (s. 81).

Därefter har utskottet våren 2018 behandlat liknande motionsyrkanden förenklat och således avstyrkt dessa (bet. 2017/18:JuU13).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande att det inte finns skäl att ta något initiativ till en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:137 (SD) yrkande 7, 2018/19:1001 (M), 2018/19:2772 (M) yrkande 7 och 2018/19:2890 (M) yrkande 13.

Utskottet vidhåller också uppfattningen att gällande regelverk för förvaring av ammunition är ändamålsenligt utformat. Även motion 2018/19:137 (SD) yrkande 10 avstyrks därför.

Införande av vapen till Sverige m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av reglerna för europeiskt skjutvapenpass och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 23 (S, V, MP).

Motionerna

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 17 efterfrågas en översyn av reglerna för vapenpass för att underlätta för jägare och skyttar med godkända vapenpass att resa inom EU.

I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 12 anføres att Sverige bör erkänna EU:s vapenpass. Detta skulle enligt motionärerna förenkla för svenska jägare och skyttar och för jakturismen.

Bakgrund

Gällande rätt m.m.

Av 3 kap. 9 § vapenförordningen (1996:70) framgår att Polismyndigheten efter ansökan ska utfärda ett europeiskt skjutvapenpass till den som har tillstånd att i Sverige inneha ett skjutvapen som avses i bilagan till vapenförordningen. Skjutvapenpasset ska ha en begränsad giltighetstid, och det får återkallas av Polismyndigheten om det finns särskilda skäl för det.

Av 2 kap. 11 § vapenlagen (1996:67) följer att det för tillstånd att föra in skjutvapen till Sverige gäller samma förutsättningar som för tillstånd att inneha vapnen enligt 3–6 §§. Av 2 kap. 12 § samma lag följer vidare att ett införseltillstånd ger rätt att i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att vapnen och ammunitionen förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson anförde den 13 september 2018 i ett skriftligt svar på en fråga om EU:s vapenpass (fr. 2017/18:1635) bl.a. följande:

Enligt EU:s vapendirektiv ska ett europeiskt skjutvapenpass på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter till en person som legalt förvärvat och använder skjutvapen. Ett skjutvapenpass medför i sig ingen rätt att föra ett vapen mellan medlemsstater utan fungerar som ett bevis om att den person som anges i passet har rätt att inneha vapnet i sitt hemland.

Vid sidan av bestämmelserna om skjutvapenpass finns en möjlighet för medlemsstaterna att kräva nationellt införseltillstånd. Vid implementeringen av vapendirektivet 1996 valde Sverige att behålla kravet på införseltillstånd bl.a. mot bakgrund av att det finns medlemsstater som inte uppnår samma höga skyddsnivå i sin lagstiftning vad gäller exempelvis kontroll och tillståndskrav för innehav av skjutvapen som Sverige. Den uppfattningen kvarstår.

Tidigare utskottsbehandling

Våren 2016 behandlade utskottet motionsyrkanden om att föra in vapen till Sverige i betänkande 2015/16:JuU20 (s. 55 f.). Utskottet ansåg att gällande bestämmelser med ett krav på tillstånd till införsel av vapen vid tillfällig användning för jakt eller tävling fick anses motiverat med hänsyn till framför allt säkerhetsaspekter. Därför borde, enligt utskottet, inte enbart ett europeiskt skjutvapenpass godtas. Motionsyrkandena avstyrktes.

Våren 2017 vidhöll utskottet sitt tidigare ställningstagande och avstyrkte liknande motionsyrkanden (bet. 2016/17:JuU18 s. 79 f.).

Motionsyrkanden om att föra in vapen till Sverige var i betänkande 2017/18:JuU13 föremål för förenklad beredning.

Utskottets ställningstagande

Jägare som vill resa och jaga i andra EU-länder kan i dag uppleva att det är svårt att ta med sig vapen över gränserna. Detsamma gäller för sportskyttar som t.ex. vill tävla i ett annat land. Utskottet vill därför att regeringen tar initiativ till en översyn av reglerna om europeiskt skjutvapenpass och reglerna om införseltillstånd i syfte att underlätta för jägare och sportskyttar att ta med sig vapen över gränserna vid resor inom EU. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed motionerna 2018/19:2772 (M) yrkande 17 och 2018/19:2890 (M) yrkande 12.

Auktorisation av skyttesammanslutningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om auktorisation av skyttesammanslutningar.

Jämför reservation 24 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 6 begärs att reglerna om auktorisation av skyttesammanslutningar ska regleras i lag och förordning och att polisen inte längre ska utfärda föreskrifter för sådan auktorisation.

Bakgrund och tidigare behandling

Enligt 2 kap. 17 § vapenlagen (1996:67) får en sammanslutning för jakt- eller målskytte auktoriseras om den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering. Polismyndigheten prövar frågor om auktorisation.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 11 kap. 2 § vapenlagen meddela föreskrifter om kraven för auktorisation. I 2 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) har regeringen bemyndigat Polismyndigheten att meddela föreskrifter om kraven på stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

Bestämmelsen i 2 kap. 17 § fördes in i vapenlagen den 2 januari 2015 (prop. 2013/14:226, bet. 2013/14:JuU36, rskr. 2013/14:393). I propositionen föreslogs ett nytt system med ett auktorisationsförfarande för prövningen av sammanslutningar för jakt- eller målskytte i syfte att skapa en tydligare och mer rättssäker prövning när det gäller sammanslutningars tillstånd att inneha vapen. Det nya systemet innebar att endast auktoriserade sammanslutningar eller sammanslutningar som är anslutna till en auktoriserad sammanslutning kan komma i fråga för tillstånd att inneha vapen. Tillsynen över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte skulle utövas av den nya

Polismyndigheten som också skulle föra ett nytt register över dem. Förslagen i propositionen antogs av riksdagen. I betänkandet behandlades ett motionsyrkande av samma innebörd som det nu aktuella motionsyrkandet, dvs. att reglerna om auktorisation av skyttesammanslutningar ska regleras i lag eller förordning och inte av polisen genom föreskrifter. Utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet, anförde i sitt ställningstagande att det delade regeringens bedömning att det är av stor vikt att den prövning som görs av om skyttesammanslutningar ska beviljas tillstånd att inneha vapen präglas av tydlighet och rättssäkerhet. Utskottet ansåg att den föreslagna ordningen för hur denna prövning skulle gå till uppfyllde dessa krav och att lagförslaget var väl avvägt.

När utskottet våren 2017 behandlade ett likalydande motionsyrkande ansåg utskottet att reglerna för auktorisation av sammanslutningar för jakt- eller mål-skytte är lämpligt utformade. Motionsyrkandet avstyrktes (bet. 2016/17:JuU18 s. 80).

Ett motionsyrkande om auktorisation av skyttesammanslutningar var i betänkande 2017/18:JuU13 föremål för förenklad beredning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att reglerna för auktorisation av sammanslutningar för jakt- eller målskytte är lämpligt utformade. Motion 2018/19:137 (SD) yrkande 6 avstyrks därmed.

Skrotning av vapen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skrotning av vapen och om ändrade rutiner vid vapenamnestier.

Motionerna

I motion 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 13 föreslås att godkända vapenhandlare ska ges möjlighet att skrota vapen kontinuerligt för att därmed underlätta hanteringen av skrotvapen.

I motion 2018/19:256 av Kjell-Arne Ottosson (KD) anförts att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över frågan om en skrotningspremie för vapen och ändrade rutiner för vapenhandlare vid inlämning av vapen under vapenamnesti.

Bakgrund

Gällande rätt m.m.

Bestämmelser om skrotning av skjutvapen finns i 4 kap. vapenlagen (1996:67). Av 4 § framgår att skjutvapen som ska skrotas ska lämnas till Polismyndigheten. Den som lämnar ett vapen för skrotning ska bifoga tillhörande tillståndsbevis.

Tidsbegränsade vapenamnestier har i Sverige genomförts vid fyra olika tillfällen. Syftet med amnestierna har varit att minska antalet illegala vapen i samhället. Den senaste vapenamnestin genomfördes under perioden februari–april 2018 och innebar att den som utan tillstånd innehade ett vapen eller ammunition frivilligt kunde lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten (1 § lagen [2017:807] om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott).

Under perioden 15 oktober 2018–11 januari 2019 genomfördes en amnesti för explosiva varor, t.ex. handgranater.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande om att godkända vapenhandlare ska ges möjlighet att skrota vapen behandlades av utskottet i betänkande 2014/15:JuU16. Utskottet ansåg inte att det fanns anledning till någon ändring av reglerna om skrotning av vapen och avstyrkte motionsyrkandet (s. 62).

Liknande motionsyrkanden var i betänkandena 2015/16:JuU20, 2016/17:JuU18 och 2017/18:JuU13 föremål för förenklad beredning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att ta något initiativ med anledning av vad som anförs i motionerna om skrotning av vapen eller ändrade rutiner vid vapenamnestier. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:256 (KD) och 2018/19:2772 (M) yrkande 13.

Handel med vapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om handel med vapen.
Jämför reservation 25 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 21 föreslås att man ska ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att jakthandlare ska få sälja vapen och ammunition. Kravet innebär enligt motionärerna att många jakthandlare tvingas stänga, vilket främst drabbar landsbygden.

I motion 2018/19:1156 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S) efterfrågas en översyn av behovet att, inför ett förvärv eller övertagande av ett bolag som driver vapenhandel, genomföra både inventering och nödvändig kontroll utan anmärkning. Motionärerna anför att det förekommer brister i vapenbolagens hantering av vapen och vapendelar och i dokumentationen av sådan hantering. En anmärkning från Polismyndigheten vid en inspektion av skötsel och dokumentation räcker enligt motionärerna i dag inte för att omedelbart återkalla ett godkännande att bedriva handel med skjutvapen.

Bakgrund

Enligt 2 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) krävs tillstånd för att driva handel med skjutvapen. Närmare bestämmelser om vapenhandlartillstånd finns i 2 kap. 10–10 d §§ vapenlagen.

Tillstånd att driva handel med skjutvapen får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att driva sådan verksamhet. Tillstånd får meddelas endast för handel som ska bedrivas yrkesmässigt. I fråga om en juridisk person ska prövningen, utom när det gäller kravet på kunskap, dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person, ska tillståndshavaren snarast möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten. I ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen tillståndet avser. Tillståndet ger rätt att inneha de skjutvapen som anges där.

Kravet på yrkesmässighet innebär att verksamheten ska ha en viss varaktighet eller åtminstone vara inriktad på en serie affärshändelser. Verksamhetens omfattning ska alltså tillmätas avgörande betydelse (prop. 1990/91:130 s. 60). Några tiotal transaktioner per år bör enligt förarbetena tjäna som lämplig riktlinje för kravet på yrkesmässighet (prop. 1990/91:30 s. 39). Den som ansöker om tillstånd bör därför kunna redovisa en uppskattning av hur många skjutvapen av olika slag som ska hållas i lager och ge en uppgift om beräknad omsättning. Någon prövning av den tilltänkta etableringen från marknadsynpunkt ska inte ske (prop. 1990/91:130 s. 60).

Dåvarande Rikspolisstyrelsen har utfärdat allmänna råd om kravet på yrkesmässighet (13 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). I de allmänna råden anges bl.a. att det för Polismyndigheten gäller att avgöra om det är fråga om en seriös och yrkesmässig handelsverksamhet. Vid bedömningen bör omfattningen av verksamheten vägas in, varvid några tiotal transaktioner, dock minst 20, per år till eller från privatpersoner torde kunna vara ett nedre riktmärke.

Polismyndigheten ska, enligt 5 kap. 8 § vapenförordningen (1996:70), se till att skjutvapen som innehas av handlare förvaras på föreskrivet sätt. Polismyndigheten ska vidare minst en gång årligen låta granska handlarens inköpsförteckningar och försäljningsförteckningar med bilagor samt, när anledning finns till det, hans eller hennes lager av skjutvapen. Handlare är,

enligt 9 § i samma kapitel, skyldiga att hålla inköps- och försäljningsförteckningarna med bilagor tillgängliga för en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten och att lämna honom eller henne begärda upplysningar om inköpta och sålda vapen, om befintligt vapenlager och om andra förhållanden, som är av betydelse för den tillsyn som Polismyndigheten ska utöva enligt 8 §.

I 6 kap. 3 § vapenlagen anges att ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska återkallas av Polismyndigheten om tillståndshavaren inte längre driver yrkesmässig handel, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller om det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet. Tillståndet får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i vapenlagen eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att föreslå några ändringar av bestämmelserna om vapenhandlartillstånd och avstyrker därför motion 2018/19:2606 (KD) yrkande 21.

Utskottet finner inte heller skäl att ta något initiativ till en sådan översyn som efterfrågas i motion 2018/19:1156 (S). Motionsyrkandet avstyrks.

Rättshjälp i vapenlicensmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om rättshjälp i vapenlicensmål.

Jämför reservation 26 (KD).

Motionen

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 20 anförs att rättssäkerheten i myndighetshandlingen av vapenlicenser bör stärkas och att rättshjälp därför ska kunna beviljas när ett vapenlicensmål prövas i domstol.

Bakgrund

Rättshjälplagen (1996:1619) har till syfte att fungera som ett yttersta skyddsnät för den som inte kan få rättsligt bistånd på annat sätt. Rättshjälp får beviljas i en rättslig angelägenhet om vissa förutsättningar är uppfyllda (2 §). Rättshjälp kan beviljas i varje typ av rättslig angelägenhet som inte uttryckligen är undantagen i lagen. Det finns inte något undantag för ärenden enligt vapenlagen.

En grundläggande förutsättning för att rättshjälp ska beviljas är att den rättssökande behöver juridiskt biträde och att detta behov inte kan tillgodoses på något annat sätt (7 §). Som en allmän förutsättning gäller vidare att det är rimligt att staten bidrar till kostnaderna med hänsyn till angelägenhetens art och betydelse, tvisteföremålets värde och omständigheterna i övrigt (8 §).

Rättshjälp är subsidiär till rättsskyddet i privata försäkringar. Det innebär att den som har en rättsskyddsförsäkring eller något annat liknande rättsskydd inte får beviljas rättshjälp (9 § första stycket). Den som inte har något rättsskydd, men som borde ha haft det med hänsyn till sitt försäkringsskydd i övrigt eller till sina personliga och ekonomiska förhållanden, får beviljas rättshjälp endast om det finns särskilda skäl (9 § andra stycket).

Beslut i vapenlicensfrågor enligt vapenlagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I mål i allmän förvaltningsdomstol har rätten det yttersta ansvaret för att målet blir tillräckligt utrett. Om utredningen behöver kompletteras ska rätten ge en anvisning om det. Rättens utredningsansvar innebär att den enskilde i mål i en allmän förvaltningsdomstol ofta anses sakna ett tillräckligt behov av ett eget juridiskt biträde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att föreslå några ändringar av bestämmelserna om rättshjälp och avstyrker därför motion 2018/19:2606 (KD) yrkande 20.

Reservationer

1. **Föraransvar vid vapenbrott, punkt 2 (L)**

av Juno Blom (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 13.

Ställningstagande

Om illegala vapen påträffas i en bil är det ofta svårt för polisen att binda en person till brottet, eftersom samtliga i bilen nekar till innehavet. Yrkeskriminella använder sig ofta av hyrbilar som hyrs av målvakter för att frakta eller förvara vapen. Bilarna byts ofta, men den som kör bilen är inte sällan den som har ledaransvar. När det gäller vanliga trafikbrott finns det en regel om föraransvar som gör att föraren är ansvarig för fordonets skick, att skatten är betald osv. Det bör övervägas om det på motsvarande sätt ska finnas ett föraransvar för vapen eller andra farliga föremål som förvaras i en bil.

Regeringen bör utreda möjligheterna till en sådan ordning.

2. **Återfall vid vapenbrott, punkt 3 (L)**

av Juno Blom (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 12.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs en särskild straffskärpningsregel för innehav av vapen, explosiva varor eller krigsmateriel när en person tidigare är dömd för brott. En straffskärpningsregel skulle även vid vapenbrott av normalgraden eller grovt vapenbrott kunna innebära att upprepade brottslighet medför straffskärpning.

3. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden, punkt 5 (SD, C, KD)

av Andreas Carlson (KD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD), Ingemar Kihlström (KD), Jonny Cato Hansson (C) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 82 och

2018/19:2453 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5,
bifaller delvis motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 2 och
avslår motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Polisens verksamhet på vapenlicensområdet har under flera år fungerat mindre väl. Det är stor skillnad i hur lång tid det tar för polisen att behandla ansökningar om vapenlicens; längst är väntetiden i storstadsområdena. Polisen har visserligen lyckats minska handläggningstiderna för vapenlicenser på senare år, men vi anser inte att det är en fråga som bäst lämpar sig att skötas av Polismyndigheten.

Våren 2015 föreslog miljö- och jordbruksutskottet ett tillkännagivande om att det borde inrättas en ny myndighet med ansvar för jaktfrågor och viltförvaltning (bet. 2014/15: MJU9 s. 15). Mot bakgrund av vad vi har anfört ovan kan vi se flera fördelar med att licensförfarandet för vapen i stället hanteras av en sådan myndighet. Vi föreslår därför att tillståndsverksamheten för vapenlicensärenden flyttas från Polismyndigheten till en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning.

4. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M), Ingemar Kihlström (KD) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10 och
bifaller delvis motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del.

Ställningstagande

Handläggningstiderna för vapenärenden inom stora delar av polisväsendet har blivit oacceptabelt långa. Justitieombudsmannen har kritiserat polisen för detta och påpekat att det är särskilt viktigt att licenshanteringen fungerar eftersom både jägare, skyttar och vapenhandeln direkt drabbas om ansökningarna inte handläggs snabbt och effektivt. För Sveriges vapenhandlare innebär de långa handläggningstiderna att de inte kan ta betalt för sålda vapen och inte heller ta in nya i lagret. Ett annat problem är att regelverken ibland tillämpas på olika sätt i landet.

Vi anser att handläggningen av vapenärenden behöver snabbas upp. En rimlig målsättning är att handläggningstiden för en komplett ansökan om vapenlicens inte överstiger en månad. Dessutom bör det införas servicegarantier för att säkerställa en effektiv och rättssäker myndighetsutövning samt ett skydd mot ekonomiska förluster.

5. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 och
bifaller delvis motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del,
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10.

Ställningstagande

Som vi anfört tidigare bör tillståndsverksamheten när det gäller vapen enligt vår mening flyttas från polisen till en helt ny jakt- och viltmyndighet. Det är viktigt att man på den nya myndigheten arbetar för att korta ned handläggningstiderna, och det bör införas en tidsgräns på tre veckor för en korrekt ifylld ansökan. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

6. Handläggningstider i vapenlicensärenden, punkt 6 (C)

av Jonny Cato Hansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del och
bifaller delvis motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2,
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10.

Ställningstagande

Det är av stor vikt att prövningen av tillstånd att inneha vapen sker snabbt och säkert. Jag anser därför att tillståndsgivningen av vapen bör ses över så att det blir en snabbare process än i dag.

7. Ett digitalt ansökningsförfarande m.m., punkt 7 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M), Ingemar Kihlström (KD) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 5 och
avslår motion
2018/19:686 av Johan Andersson m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi anser att det bör införas ett alternativt digitalt ansökningsförfarande som innebär en minskning av felaktigt ifyllda ansökningshandlingar. En jämförelse kan göras med det digitala förfarandet vid resa med vapen, s.k. tullklarering.

8. Uppdaterade vapenlistor, punkt 8 (M)

av Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Vi anser att det bör göras en översyn av hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor. Vi ser i dag hur nya vapen i snabb takt kommer ut på marknaden och då måste politiken och ansvariga myndigheter kunna följa med i tempot.

9. Översyn av vapenlagstiftningen, punkt 9 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 1 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Som framgår ovan pågår det för närvarande ett omfattande arbete på vapenlagstiftningens område. Mot den bakgrunden finns det enligt vår mening inte skäl att nu ta något initiativ till en mer generell översyn av det samlade regelverket. Det saknas således anledning för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

10. Översyn av EU-lagstiftningen om illegala vapen, punkt 10 (C)

av Jonny Cato Hansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 75 i denna del.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs en översyn av EU-lagstiftningen om illegala vapen. Regeringen bör verka för att en sådan översyn kommer till stånd.

11. Vapenlagens ställning i förhållande till EU-lagstiftningen, punkt 11 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi vänder oss mot att EU-direktiv kan sättas över svensk vapenlagstiftning. Sverige har sedan länge en egen vapenlag, och det nationella parlamentet ska ha den högsta beslutsmakten. Öppna gränser är en lätt väg in för illegala vapen. Det skulle vara en betydligt mer effektiv åtgärd att införa permanenta gränskontroller än att försvåra för många jägare och sportskyttar att bedriva

jakt och viltvård eller att utöva sin rätt till tränings- och tävlingssskytte. Vår hållning är att den svenska linjen måste utmyнна i att man i stället underlättar legalt vapenägande och försvarar det illegala. Regeringen bör därmed tydligt verka för att Sverige återtar beslutsmakten i de frågor som ryms inom EU:s vapendirektiv.

12. Tidsbegränsade licenser, punkt 15 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 3,

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 15,

2018/19:2769 av Sten Bergheden (M) och

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

Det är endast helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott som omfattas av kravet på att tillstånden ska förnyas vart femte år (2 kap. 6 a § vapenlagen). Bestämmelsen syftar enligt motiven till en kontinuerlig uppföljning av att förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda vad avser innehav av särskilt stöldbegärliga eller särskilt farliga vapen. Det är således inte bara innehavarens skötsamhet utan också dennes behov av vapnet som återkommande prövas. Vi anser att nuvarande reglering är väl avvägd och anser därför inte att riksdagen ska göra något sådant tillkännagivande om att ta bort eller reformera systemet med femårslicenser som motionärerna efterfrågar.

13. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 16 (M)

av Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 19 och

bifaller delvis motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att kravet på synnerliga skäl vid ansökan om licens för målskyttevapen ska ersättas med särskilda skäl och begreppet ska definieras i lag eller förordning. Kravet på synnerliga skäl är oftast ett uttryck för ett extremt undantagsförfarande och är därför orimligt när det gäller en folksport som skytte.

14. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 16 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 och

bifaller delvis motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 19.

Ställningstagande

I vapenlagen förekommer sedan 1934 begreppet ”synnerliga skäl” vid bedömningen av tillstånd för vapeninnehav. I de allra flesta juridiska sammanhang utgör formuleringen en mycket stark begränsning av möjligheterna att få tillstånd. I förarbetena till just vapenlagen samt i själva lagtexten framgår dock att det inte är så begreppet ska tolkas i detta sammanhang, utan i stället som ett sätt att kräva dels en viss uppnådd ålder hos den sökande, dels en uppnådd skjutskicklighet. Tyvärr har detta, trots flera klagöranden från lagstiftaren, kommit att tolkas på ett mer restriktivt sätt. Det är olyckligt och gör det svårare för enskilda skyttar att få tillstånd än vad lagstiftaren har avsett. Med anledning av detta anser vi att begreppet ”synnerliga skäl” måste utmönstras ur den svenska vapenlagstiftningen och i stället ersättas med en tydligare uppräkningslista av vilka krav som ska ställas.

15. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 17 (SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Adam Martinen (SD), Katja Nyberg (SD), Ingemar Kihlström (KD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 16 och bifaller delvis motionerna

2018/19:2403 av Eskil Erlandsson och Sofia Nilsson (båda C) och 2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Reglerna för vapenhanteringen behöver förenklas på olika sätt. Vi anser därför att en jägare eller skytt som byter in ett vapen borde kunna köpa ett nytt av samma klass utan att en ny licensprövning görs.

16. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 17 (M)

av Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8 och bifaller delvis motionerna

2018/19:2403 av Eskil Erlandsson och Sofia Nilsson (båda C) och 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Vi föreslår att man ger vapenhandlare, som har genomgått nödvändig utbildning och är godkända vapenhandlare, en auktorisering som ger möjlighet att direkt lämna ut licenser vid exempelvis byte av vapen i samma vapenklass och inom vapengarderoben. Detta bör kunna ske direkt över disk genom ett enkelt digitalt anmälningsförfarande till myndigheten. Detta skulle både effektivisera vapenhanteringen och minska kostnaderna. Vid ansökningar om

vapenlicens som kräver utredning ska dock ansökan om vapenlicens skickas in till ansvarig myndighet.

Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det vi nu har anfört.

17. Beviljande och återkallelse av vapenlicenser, punkt 18 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 19 och
avslår motion
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 10 och 16.

Ställningstagande

Vi anser att reglerna för när licens ska beviljas behöver förtydligas. Det förekommer exempelvis i dag att jägare nekas vapen med hänvisning till att vapnet har för bra precision eller för hög vikt. Detta beror på att det finns tolkningsutrymme kring lagens bestämmelser. Därför bör lagen förtydligas så att myndighetens utrymme att neka licens på vaga grunder undanröjs.

18. EU:s vapendirektiv, punkt 19 (M, L)

av Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M), Juno Blom (L) och Sten Bergheden (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 15, 16 och 18.

Ställningstagande

Vi menar att förslagen i promemorian Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1) går för långt, bl.a. vad gäller förslaget att reglera samtliga löstagbara magasin. Det är enligt vår

uppfattning lämpligare att följa den nivå som anges i EU:s direktiv på ett ändamålsenligt sätt enligt direktivets minimikrav. Regeringen bör lyssna på den omfattande remisskritik som förts fram av bl.a. jägareförbunden, sportskytteföreningar och Försvarsmakten.

Vidare uppställs det inte något krav i EU:s direktiv som innebär att de svenska reglerna för avfyrningsmekanismer måste ändras. Trots det föreslår regeringens utredning att samtliga avfyrningsmekanismer ska regleras, vilket skulle försvåra för jägare och skyttar som bl.a. på grund av slitage har ett praktiskt behov av att inneha flera avfyrningsmekanismer.

Vi är vidare kritiska till förslaget om femåriga licenser för vissa typer av halvautomatiska sportskyttegevär och har noterat att utredarens förslag utsatts för kritik i dessa delar. Enligt vår uppfattning bör därför dessa förslag analyseras djupare; bl.a. bör förhållandena i övriga EU-länder beaktas innan nya restriktiva krav införs i svensk lagstiftning.

19. Utökad vapengarderob, punkt 20 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:1350 av Åsa Coenraads m.fl. (M),

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 18,

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

I promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30) läggs det fram förslag om att vapengarderoben för jaktvapen ska utökas med vissa vapendelar. Förslagen i promemorian har remitterats och bereds inom Regeringskansliet. Vi ser positivt på den utökning av vapengarderoben som föreslås i promemorian men anser däremot inte att det finns skäl att förändra nuvarande regler i fråga om det antal vapen som en jägare får inneha. Vi anser därför inte att riksdagen ska göra något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

20. Låneintyg, punkt 22 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 9 och
bifaller delvis motion

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

En jägare som vill fullfölja en jaktsäsong på exempelvis älg ska inte behöva begränsa sin jakttid till ett par veckor på grund av att han eller hon inte äger ett ändamålsenligt vapen. Auktoriserade vapenhandlare bör därför ges möjlighet att lämna ut låneintyg i 42 dagar (sex veckor) efter att en ansökan om lån av skjutvapen har kommit in och godkänts.

21. Förvaring av vapen, punkt 23 (M, SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Ingemar Kihlström (KD), Sten Bergheden (M) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 7,

2018/19:1001 av Edward Riedl (M),

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 7 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Förvaring av det egna vapnet hos en annan person kräver tillstånd. Det kan dock många gånger vara motiverat att förvaring sker på ett annat ställe än i den egna bostaden. Det är därför viktigt att regelverket erbjuder flexibilitet, t.ex. för de som regelmässigt jagar eller deltar i sportskyttearrangemang på

andra orter än där de är bosatta. Att vapnet förvaras på ett säkert sätt där jakten eller sportskyttet bedrivs, i stället för att transporteras över långa avstånd, kan ur säkerhetssynpunkt i många fall vara en fördel. Det finns därför anledning att se över regelverket för att underlätta för jägare och sportskyttar att förvara sina vapen på en annan plats än i den egna bostaden.

22. Förvaring av ammunition, punkt 24 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Om man har vapenlicens ska man enligt vår uppfattning också ha möjlighet att förvara ammunition till ett vapen som man själv inte har licens för. Om ammunitionen tillhör den vapenklass som man redan är godkänd för finns ingen anledning att försvåra förvaring.

23. Införande av vapen till Sverige m.m., punkt 25 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 17 och
2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Vi anser att gällande bestämmelser med ett krav på tillstånd till införsel av vapen vid tillfällig användning för jakt eller tävling får anses motiverat med hänsyn till framför allt säkerhetsaspekter, och därför bör inte enbart ett europeiskt skjutvapenpass godtas. Något tillkännagivande till regeringen bör därmed inte göras.

24. Auktorisation av skyttesammanslutningar, punkt 26 (SD)

av Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

För att en skyttesammanslutning ska få auktorisation från polisen krävs det att den har en stabil organisation, att den bedriver skytteverksamhet och att den uppfyller höga krav på säkerhet. Det är samma krav som skyttesammanslutningar skulle uppfylla före lagändringen den 2 januari 2015 (prop. 2013/14:226, bet. 2013/14:JuU36, rskr. 2013/14:393).

Exakt hur kraven på stabil organisation, bedrivande av skytteverksamhet och säker vapenhantering ska utformas är inte reglerat i lag eller förordning. Regeringen har i stället bemyndigat polisen att meddela föreskrifter om närmare krav. På så sätt kringgår regeringen riksdagens granskning av om de specificerade kraven är väl utformade och om de påverkar Sveriges jakt- och sportskyttar negativt eller inte. Detta är något vi inte kan ställa upp på. Vi anser, liksom vissa remissinstanser gjorde inför lagändringen, att regeringen borde ha redovisat de närmare kriterierna för auktorisation öppet genom att ha infört dem i lag, detta särskilt med avseende på att regeringen inte påvisat något konkret problem med den tidigare ordningen.

Sammanfattningsvis menar vi att 2015 års lagändringar medför en omöjlig och orimlig inskränkning av skytteföreningarnas verksamhet. Vi anser därför att reglerna om auktorisation av skyttesammanslutningar bör anges i lag och förordning och att polisen inte längre ska meddela föreskrifter för en sådan auktorisation.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

25. Handel med vapen, punkt 28 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 21 och avslår motion

2018/19:1156 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S).

Ställningstagande

De senaste 20 åren har många jakthandlare tvingats stänga, ofta till följd av kravet på att verksamheten måste ha ett visst antal transaktioner per år för att få sälja vapen. Utan möjlighet att sälja vapen och ammunition uteblir också försäljningen av andra varor. Småföretagande inom jakthandel bör i stället uppmuntras eftersom det skapar arbetstillfällen. Att jakt- och vapenhandeln slås ut är dessutom något som främst drabbar landsbygden. Vi anser därför att man bör ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att jakthandlare ska få sälja vapen och ammunition.

26. Rättshjälp i vapenlicensmål, punkt 29 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

Rättssäkerheten i myndighetshandlingen av vapenlicenser behöver stärkas. Vi anser därför att regelverket bör ses över för att öka möjligheterna att bevilja rättshjälp när ett vapenlicensmål prövas i domstol.

Särskilda yttranden

1. Straffet för vapenbrott, punkt 1 (S, V, MP)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V) anför:

Med hänvisning bl.a. till två tillkännagivanden från riksdagen har en utredare fått i uppdrag att analysera om det finns skäl att dels höja maximistrafvet för synnerligen grovt vapenbrott, dels ändra kvalifikationsgrunderna i vapenlagen. Uppdraget ska redovisas i juni 2019. Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om det nu verkligen finns anledning för riksdagen att göra ytterligare ett sådant tillkännagivande om skärpta straff för vapenbrott som motionärerna efterfrågar. Samtidigt delar vi motionärernas uppfattning att straffen för vapenbrott bör skärpas. Trots vår tveksamhet till skälen för att göra ytterligare ett tillkännagivande i denna fråga avstår vi därför från att reservera oss.

2. Straffet för vapenbrott, punkt 1 (SD)

Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD) anför:

Vi vill, i likhet med motionärerna i motion 2018/19:136 (SD) yrkande 2, att maximistrafvet för ringa vapenbrott ska höjas från sex månaders fängelse till nio månaders fängelse samt att maximistrafvet för grovt vapenbrott ska höjas från fängelse i högst fem år till fängelse i högst sex år och för synnerligen grovt vapenbrott från fängelse i högst sex år till fängelse i högst åtta år. Mot bakgrund av det tillkännagivande som utskottet föreslår om skärpta straff för vapenbrott, som vi ser som ett steg i rätt riktning, avstår vi dock från att fullt ut reservera oss till förmån för motionen.

3. Vapensmuggling, punkt 4 (S, V, MP)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V) anför:

Som framgår ovan har en utredare fått i uppdrag att, med hänvisning till ett tillkännagivande från riksdagen, se över straffskalorna för smuggling och grov smuggling av vapen. Utredaren ska enligt uppdraget även överväga om en separat reglering av smuggling av vapen bör införas och i detta sammanhang också överväga ett synnerligen grovt brott. Uppdraget ska redovisas i juni 2019. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om det nu verkligen finns anledning för riksdagen att göra ytterligare ett sådant tillkännagivande om skärpta straff för smuggling av vapen som motionärerna efterfrågar. Samtidigt

delar vi uppfattningen att straffen för vapensmuggling bör skärpas på motsvarande sätt som har skett för narkotikasmuggling. Trots vår tveksamhet till att göra ytterligare ett tillkännagivande i denna fråga avstår vi därför från att reservera oss.

4. Vapensmuggling, punkt 4 (SD)

Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Jennie Åfeldt (SD) anför:

Vi vill, i likhet med motionärerna i motion 2018/19:133 (SD) yrkande 9, att vapensmugglingslagen ska skärpas på samma sätt som vapenlagen bl.a. för att öka möjligheterna till häktning och öppna upp för större spaningsmöjligheter som kan förebygga brottslig verksamhet. Mot bakgrund av det tillkännagivande som utskottet föreslår om skärpta straff för smuggling av vapen, som vi ser som ett steg i rätt riktning, avstår vi dock från att fullt ut reservera oss till förmån för motionen.

5. Licenskrav för ljuddämpare, punkt 13 (S, V, MP)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP), Gustaf Lantz (S) och Jessica Thunander (V) anför:

Vi delar motionärernas uppfattning att kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare bör avskaffas. Som framgår ovan pågår det beredning inom Regeringskansliet av de remitterade förslagen i promemorian Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1). I promemorian föreslås bl.a. att ljuddämpare inte längre ska jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen.

Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om det nu verkligen finns anledning för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar. Samtidigt delar vi som anförts ovan uppfattningen att kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare bör avskaffas. Trots vår tveksamhet till skälen för att göra ett tillkännagivande i denna fråga avstår vi därför från att reservera oss.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:112 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jaktlicens på enhandsvapen för statliga eftersöksjägare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:133 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för vapensmuggling och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:136 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensfrågor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstid för vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa femårslicenser för vapen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begreppet synnerliga skäl i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om auktorisation av skyttesammanslutningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vapengarderoben bör utökas till minst tio vapen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intyg om lån av skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaring av ammunition och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:256 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om en skrotningspremie och ändrade rutiner för vapenhandlare vid inlämning av vapen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:686 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda hur man tillgodogör sig den digitala tekniken och underlättar hanteringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1001 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förvara vapen hos en annan person och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1156 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att, inför ett förvärv eller övertagande av ett bolag som driver vapenhandel, genomföra både inventering och nödvändig kontroll utan anmärkning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1350 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att tillåta innehav av fler än fyra vapen utan särskilt tillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1706 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ytterligare skärpa straffen för olaga vapeninnehav och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1724 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa licensplikten på ljuddämpare och behandla ljuddämpare på samma sätt som ammunition vid inköp och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1876 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ta bort licenskravet på alla mynningsladdare oavsett när de är tillverkade och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2403 av Eskil Erlandsson och Sofia Nilsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att införa ägarbyte när det gäller vapen där vapenlicensen förs över från det gamla till det nya vapnet vid vapenaffär förutsatt att man vid inbytet byter in ett vapen av samma klass som man själv äger och redan har licens för, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tillståndsgivningen av vapen så att det blir en snabbare process än i dag samt om att se över EU-lagstiftningen avseende illegala vapen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
82. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillståndsgivningen av vapen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2453 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta polisens hantering av vapenlicenser till en nyinrättad viltvårdsmyndighet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2589 av Johan Pehrson m.fl. (L):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffskärpningsregel för innehav av vapen, explosiva varor eller krigsmateriel då en person tidigare är dömd för brott och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föraransvar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för vapenmuggling och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagen i syfte att ta bort tidsbegränsningen för vapenlicenser och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en jägare eller skytt som byter in ett vapen borde kunna köpa ett nytt av samma klass utan att en ny prövning görs och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa licenskravet för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att, i enlighet med motionens intentioner, se över begränsningen av antalet vapen som en jägare kan ha licens för och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förtydliga reglerna för när vapenlicens ska beviljas och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättshjälp ska kunna ges när ett vapenlicensmål går till domstol och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att jakthandlare ska få sälja vapen och ammunition och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2769 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över femårslicensen vid sportskytte och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2772 av Sten Bergheden m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och modernisera vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att flytta handläggningen av vapenlicenser från polisen till en ny tillståndsmyndighet, exempelvis Viltmyndigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den myndighet som har ansvaret för vapenlicenser ska ha kunnig och utbildad personal för vapenärenden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskade handläggningstider vid ansökan om vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett digitalt ansökningsförfarande vid ansökan om vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka jaktvapengarderoben till minst tio vapen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra och underlätta förvaring av vapen med tillhörande

- ammunition hos annan person och i sitt andra boende och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge godkända vapenhandlare en auktorisering som ger dem möjlighet att under vissa förutsättningar godkänna vapenlicenser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kraven på att söka ny samlarlicens vart femte år och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga regelverket för när ett vapen ska lämnas in vid återkallning av vapenlicens och vid tvist om detta och att vapnet ska återkallas först när tvisten har vunnit laga kraft, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och eventuellt ta bort kravet på licens för stiftantändare och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge godkända vapenhandlare möjlighet att kontinuerligt skrota vapen för att därmed underlätta hanteringen av skrotvapen och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för vapenhandlare att lämna ut låneintyg i upp till max 30 dagar och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det lättare för jägare att låna varandras vapen och tillkännager detta för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar och museer m.fl. som får vapen som gåva, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för vapenpass för att underlätta för jägare och skyttar med godkända vapenpass att kunna resa inom EU och tillkännager detta för regeringen.
 18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida licenskrav ska finnas på alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 och senare eller om registrering/anmälning ska räcka och tillkännager detta för regeringen.
 19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att när det gäller kraven för målskyttevapen ersätta synnerliga skäl med särskilda

skäl och definiera det senare i lag eller förordning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen för vapenbrott bör skärpas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2861 av Johan Hedin m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vapensmuggling och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handläggningen av vapenärenden bör skyndas på och att servicegarantier bör införas tillsammans med ett skydd mot ekonomiska förluster och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte försvårar för jakt och sportskyttar i onödan och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör erkänna EU:s vapenpass och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter att förvara vapen på ett säkert sätt om man t.ex. regelmässigt jagar på andra orter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna till en utökad vapengarderob och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglera löstagbara magasin enligt vapendirektivets minimikrav och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avfyringsmekanismer även fortsättningsvis ska vara oreglerade och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa det särskilda tillståndet för ljuddämpare och i stället reglera dem som ammunition och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om femåriga licenser för vissa typer av halvautomatiska sportskyttegevär och tillkännager detta för regeringen.